

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 264. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szerda, 1936. november 18.

A színházunk ügye,

szabatosabban pedig: az aradi magyar színjátszás kulturmissziója foglalkoztatta az elmúlt napon az aradi magyar párttagozat lelkes intézőbizottságát. Az az ambiciózus munka, az az őszinte és áldozatkész lendület, amelyet rövid pár hét leforgása alatt az arad—temesvári (timisoarai) magyar szintársulat együttese és igazgatósága részéről színpadunkon megnyilatkozott, oly manifesztációként hatott e nemesmultu város magyar társadalmának színházbarátró közönségére, melynek hatása a legeltompultabb szívek ajtóin is eredményesen kopogtatott. Arad magyarsága maga győződhetett meg róla, hogy e város magyar színjátszása új erők lendületével gyarapodva folytatja egykori nemes életét, melynek keretei között a színész és a közönsége estéről-estére zavartalanul találta meg egymást az anyanyelv kulturájának mindent-feloldó szeretetében.

Ez a szerencsés változás joggal érdemelte ki az ittlő magyarság vezérének, dr. Parecz Bélának azokat az őszinte elismerő-szavait, amelyeket a magyar párttagozat intézőbizottságának plénuma előtt elmondott. A tisztacélú kezdeményezés részesei nyerték el bennük megérdemelt jutalmukat és egyben méltó biztatásukat is, merthízen a pártelnök elismerése a szintársulat minden egyes tagját egyformán megilleti, nemcsak az eddigi művészi kulturamunka elismeréseként, hanem együttérző biztatásként is a jövő magyar színházi feladataira vonatkozólag. Aradváros és a megye magyar társadalmának véleményét fejezte ki ezuttal is Parecz Béla dr. elnök és ugyancsak ennek adott kifejezést az a kezdeményezése is, amellyel alátámasztani és anyagilag intézményesen is biztosítani kívánja a mindenkori aradi magyar szintársulat kulturamunkáját, Valóban, az idő elérkezett rá, hogy intézményesen rendezzük az aradi magyar színjátszás létfeltételeinek kérdéseit és kulturhivatásának állandóságát. Ez ma minden magyar családnak egyformán kulturérdeke s egyben kötelességszerű hivatása is s amidőn az ittlő magyarság hivatott vezetője adta ki rá az időszerű jelszót, ezuttal is minden bizonynyal ott érezheti maga és célkitűzése mögött az egész aradi magyarság nagy családját.

Nehéz volna eldönteni a kérdést, hogy mire van nagyobb szükség: a magyar színháznak a nagyközönség támogatására, vagy a nagyközönségnek arra a kulturális erőre, amely minden hivatását átérző és azt százszázalékosan szolgálja kívánó színház működéséből kiárad. Láttunk már jónehány színházmentő és színikultura-támogató akciót, amelyeknek mindegyike azon jutott zátonyra, hogy tulságosan is hangoztatta: „sülyed a színház, meg kell mentenünk!” Mint ama bizonyos hirhedt operakórus, futják nem félórakon, hanem színi-évadon keresztül, hogy „...a gróf, a gróf a vízbe ful, mentsük meg őt...!” és — mit tesz Isten: a gróf végül is a vízbe fult szegény. Ma, — meg kell állapítanunk, — nem kell elsielniünk semmit, nincs semmitféle aggodalomra ok, sőt: a színházunk organizációja a maga vado-natuj szervezettségében megbízhatóan és reményekre jogosító programmszerűséggel működik, nincs pillanatnyi segélyakciókra, sem nyilvános könyöradomány-gyűjtésekre szorulva. Valóban ez az a kedvező lélektani pillanat, amikor az egyedül hivatott magyar fórum,

Kiéléződött a helyzet Németország és a szovjet között

A szovjetelekben letartóztatott német állampolgárok tuszaiként százötven szovjetpolgárt vettek őrizetbe Berlinben

Bécsből jelentik: Schmidt osztrák külügyi államtitkár németországi látogatásának programját véglegesen megállapították. Eszerint a külügyi államtitkár szerdán este utazik el Bécsből. Először Neurath báró német külügyminisztert keresi fel Berlinben, majd pedig Berchtesgadenben látogatást tesz Hitler birodalmi vezérnél. Schmidt kíséretében lesz Wildner, az osztrák külkereskedelmi bizottság elnöke és Hoffinger, az osztrák külügyminisztérium külpolitikai osztályának és a német és közép-európai ügyek vezetője. Rajtuk kívül Papen német nagykövet is a társasággal utazik. Jólétesült osztrák politikai körökben az utazástól a júliusi osztrák—német egyezmény politikájának továbbvitelét várják. Ezenkívül a két ország csercsergalmának kimélyítéséről is fognak tárgyalni.

A francia államtanács ma délelőtti ülésén Delbos külügyminiszter részletesen beszámolt a külpolitikai helyzetről. Ismertette Németország új diplomáciai lépését a németországi folyók ellenőrzésének megszüntetéséről és je-entést tett az ebben a kérdésben lefolytatott diplomáciai eszmecserekről. Utána a munkügyi miniszter ismertette rendelkezéseit, amelyek a

negyvenórás munkahétnek a szövö- és építőiparban való bevezetésére vonatkoznak.

Párisi diplomáciai körökben különben valószínűnek tartják, hogy Anglia a németországi folyók kérdésében megéégszik Eden külügyminiszter tegnapi a'sóházi kijelentéseivel és nem hajlandó csatlakozni a nemzetközi akcióhoz, amelyet ebben az ügyben terveznek. Az angol kormány ugyanis még mindig bizik a locarnói szerződés újabb megalapozásában és nem akarja elmérgesíteni a nemzetközi helyzetet. Ugy tudják Párisban, hogy francia részről csak akkor döntenek a kérdésben, ha az érdekelt hatalmaktól a hozzájuk intézett kérdésekre megérkeznek a váaszok.

Avenol népszövetségi főtítkár ma délelőtt Londonba érkezett.

Párisi diplomáciai körökben bizonyos aggodalommal állapítják meg, hogy a német—szovjet ellentétek egyre jobban elmérgesednek. A Jour szerint a Harmadik Birodalom és Szovjetország között ilyen mély ellentétek még sohasem voltak. Egyes politikai körökben már a diplomáciai kapcsolatok megszakításáról beszélnek.

Megtorló intézkedések Berlinben

A szovjetországi németek letartóztatása egyre nagyobb izgalmat kelt Németországban. A szovjet külügyi népbiztosság eljárása, amellyel megtagadta a moszkvai német nagykövettől az engedélyt a letartóztatottak meglátogatására vonatkozólag, most már egészen kiélézte a feszültséget. A német birodalmi kormány megtorló intézkedéseket léptetett életbe, amennyiben 150. Németországban élő szovjetországi állampolgárt rendőri felügyelet alá helyeztetett. Düsseldorfban, Hamburgban és Drezdában ugyanis évek óta szovjetországi átvételi bizottságok működnek, amelyek az orosz—német kereskedelmi egyezmény értelmében a két ország közötti kereskedelmi árucserét bonyolították le. Ezeknek a bizottságoknak 150 szovjet-állampolgár volt a tagja. A német kormány utasítására ma a hatóságok értesítették őket, hogy a további intézkedésig nem hagyhatják el Németország területét és egyben tudomásukra adták azt is, hogy máttól fogva a legszigorubb rendőri felügyelet alatt állnak. Hir szerint a német kormány el van tökéltve, hogy mind a 150 szovjetországi állam-

polgárt tuszként kezeli mindaddig, amíg a szovjetben letartóztatott németeket szabadlábra helyezik.

A Szovjetországi területén letartóztatott német állampolgárok száma huszonhárom, akik közül kilencet Moszkvában, tizenket-tőt Leningrádban, egyet Charkovban és egyet Novisibirszkben tartóztatottak le. A letartóztatás már két hét e'ött történt, a letartóztatottak számát azonban csak tegnap közölték a hatóságok a német követségge. A neveket ezuttal sem hozta nyilvánosságra a szovjet ügyész-ség, ellenben közölte, hogy a letartóztatottak ellen kémkedés, terrorcselekmények elkövetése és államellenes összeesküvés címén emelték vádat.

A párisi Humanité értesülése szerint a szovjet igazságyi hatóságokat nem befolyá-solja a német követ tiltakozása. A letartóztatott 23 német állampolgár ellen súlyos bizonyító adatok vannak a moszkvai és leningrádi főügyészek birtokában. Ezeket a vádak-ot e'öb részletesen meg kellett vizsgálni és a letartóztatásokat a nyomozás sikere érdekében

a magyar pártvezetőség a magyar társadalom-hoz fordulhat azzal a felszólítással, hogy állandósítsuk közös erővel és közös áldozatkész-séggel mindazt, ami életrevalónak, értékesnek és egészségesnek bizonyult az aradi magyar színházban, színjátszásban. Régi hitünkkel hisszük mindazt, amit ezeken a hasábokon a magyar színjátszással kapcsolatosan évek hosszú során keresztül következetesen han-

goztattunk: a színházat akkor támogatjuk a legjobban, ha megszeretjük: és akkor szeretjük meg, ha erre a szeretetre érdemessé teszi magát. Mindezek tudatában köszöntjük örömmel és lelkesedéssel dr. Parecz Béla elnök nemes és jövőbetekintő kezdeményezését az aradi magyar szintársulat állandó jellegű intézményesítése és kollektív gazdasági megerősítése érdekében. Isten segítse munkáját!

nem közölték a német követséggel. A Humanité moszkvai tudósítója szerint abban az esetben, ha a német állampolgárok bűnössége beigazolódna, halálbüntetés vár rájuk. A londoni Morningpost úgy tudja, hogy a szovjet állambiztonsági rendőrség a német állampolgárok kémkedési ügyével kapcsolatosan összesen kilencvenhat letartóztatást foganatosított. Az

örizetbevetettek közül huszonhárom német, hetvenkettő pedig szovjet állampolgár. A hetvenkettő orosz férfit azzal vádolják, hogy a németekkel együtt sorozatos terrorcselekményeket követtek el és ők szerezték meg a fontos okmányokat a kémkedő német állampolgárok számára.

Ötvenkét halottja van a franciaországi robbanásnak

Részletes jelentések a chamas-i puskaporgyár tömegkatasztrófájáról

PÁRISBÓL jelentik: A Marseille melletti saint chamas-i puskaporgyár katasztrófájáról egyre borzalmasabb részletek kerültek nyilvánosságra. A löpőgyár két-három kilométer hosszúságban húzódik el Saint Chamas mellett és több földgáttal védett házcsoporthoz áll. A robbanás előjeleit először a 104. számú épületnél délután fél öt órakor vették észre, ahol egy „Tolít” nevű robbanóanyaghoz szükséges alkotó vegyszereket állítják elő. Azonnal riadójeleket adtak le és a 200 főnyi tűzoltószemélyzet megkezdte a küzdelmet a gyár megmentésére. Vízrel árasztották el az épületet, amely már-már teljesen víz alatt állott, amikor hatalmas robbanás az egész épületet a levegőbe röpítette s a romok eltemették a tűzoltókiülönítmény tagjait.

A mentők azonnal munkához láttak, egyeseket azonban oly borzalom és rémület fogott el, hogy örvongva futottak a közeli falvak felé. A gyári munkások feleségei és gyermekei a

robbanás után pillanatok alatt százával gyűltek össze a kapuk előtt, hogy híreket kapjanak férjeikről, vagy apáikról. A kerítésen át kiabálták be neveiket abban a reményben, hogy választ kapnak. A kétségbeesett anyák és gyermekek zokogása és kiáltószava egész éjjel tartott a felrobbant gyár előtt.

Az újabb jelentések arról számolnak be, hogy a szerencsétlenség arányai sokkal na-

Miképpen érünk el anod- és fűtőáram megtakarítást? Csakis a felülmúlhatatlan és legújabb gyártmányu

„DURA-OPTIMA” FÜTŐELEMEKKEKEL és „DURA-REX” ANODELEMEKKEKEL

utóbbiak 3 lámpás készülékhez, ennél nagyobb rádióhoz

„DURA-REX-TRIPLE”

háromszoros teljesítményű anodelemek révén. Legmagasabb kapacitás és legjobb minőség! Legnagyobb kényelem és megtakarítás! Minden vizsonteladónál beszerezhetők. Technikai felvilágosítással szívesen szolgál: DURA-MŰVEK R. T., TIMISOARA.

gyobbak, mint eleinte gondolták. A szerencsétlenség pillanatában 400 munkás dolgozott a telepen. A reggelig felszínre hozott halottak száma 32, a sebesültek pedig meghaladja a kétszázat. A szerencsétlenség áldozatainak a száma ma délig ötvenkettőre emelkedett. A mentőkocsik elégtelennek bizonyultak és a sebesülteket rekvirált autókra vitték be Marseillebe, ahol a különböző kórházakban helyezték el őket.

Cihio Kadamatsu japán hercegnő

a budapesti rendőrség oltalmát kéri a szerelmes newyorki bankár ellen

Budapestről jelentik: Egy budapesti ügyvéd kíséretében megjelent a főkapitányságon egy japán nő. Kijelentette, hogy Cihio Kadamatsu japán hercegnő, Hollywoodból jött Budapestre s néhány nap óta az egyik mulatóban táncol. A japán hercegi táncosnő a rendőrség

segtségét kérte egy amerikai bankár ellen, aki őt szerelmével állandóan üldözi, sőt életét is veszélyezteti. Elmondotta, hogy pénteken Londonból telefonon felhívta őt John B. Morton newyorki bankár. A bankár Hollywoodban finanszírozott egy filmet, amelyben Cihio Kadamatsu táncjeleneteket adott elő. A bankár már akkoriban szerelmével üldözte s arra akarta kényszeríteni, hogy legyen az övé. 1935-ben Londonban revolverrel fenyegette meg, de akkor sikerült Londonból elszöknie.

Azóta egyideig csend volt, de most ugy látszik a bankár újból kinyomozta tartózkodási helyét. A tegnapi telefonálás alkalmával előbb könyörgött, majd reprodukálhatatlan szavakkal fenyegette meg. Azt mondta, hogy repülőgépen télnap alatt Budapestre lehet jönni, tehát gondolja meg jól magát. Ha pár napon belül nem kap választ, eljön s beváltja fenyegetéseit. Ezért a japán táncosnő kérte a budapesti főkapitányság védelmét az életét fenyegető veszéllyel szemben.

A békéért száll sikra a panamerikai kongresszus

Roosevelt elnök ma indult el Washingtonból Buenos-Airesbe

Washingtonból jelentik: A Buenos Airesben tartandó panamerikai békekonferencia december elsején kezdődik és december 15-én ér véget. A kongresszus a következő kérdésekkel foglalkozik:

1. A háboruellenes szerződések kiterjesztése.
2. A semleges államok jogainak és kötelességeinek megállapítása.
3. Az amerikai államok közötti összeköttetések megjavítása.

4. A tanárok és tanulók kölcsönös kicserélése.

5. A kereskedelmi összeköttetések oly módon való kiterjesztése, hogy a tengerentúli államok minél kevesebb előnyökhöz jussanak.

Itt írjuk meg, hogy Roosevelt elnök ma szállt az „Indianapolis” hajóra, hogy megtegye a 12.000 mérföldes utat. Az elnök ugyanis Dél-Amerikába indult, az ottan tartandó panamerikai értekezletre.

A császár vetélytársa

Írta: MAURICE RENARD

A tengerpartra utaztamban megálltam Pontarageacban, hogy meglátogassam kedves barátomat, Lespalliert. Mingyárt másnap délután egy kedves kis kávéház terraszán napoztunk a platánallén, mikor barátom egy háromtagú csoportot üdvözölt, amely éppen elment asztalunk mellett. A közepén ötvenéves hófehérhajú, görnyedthátú ur lépdelt, aki csak akkor viszonzotta kissé riadtan Lespalliert üdvözlését, mikor látta, hogy jobboldali szomszédja is megemeli kalapját. Ez a fiatal ember kissé alacsonytermetű, de igen izmos, könnyűjárású, vidámképű fickó volt. Az öreg ur balján elragadó székhajú fiatal nő ment. Mikor a csoport elhaladt előttünk, sokáig utánuk néztem, azután Lespallierhez fordultam:

— Kik ezek?

— Ez Roulette ur, muzeumi őr. A fiatal hölgy unokahuga. Felesége annak a fiatalembernek. Maxime és Lucienne áprilisban házasodtak össze. Már régen szerették egymást, de Roulette hallani sem akart a fiatalemberről, unokahugát mindenáron valami ásatás muzeumi ifjuhoz akarta adni, márpedig Maxime vasat ad el és semmi köze az archeológiához. Gyökeres változásnak kellett végbemennie Roulette állásfoglalásában, hogy a fiatalok egymáséi lehessenek. Nem mindennapi történet... Ha tavaly láttad volna Roulette-t, nem ismernél rá. Tavaly még fekete volt a haja, a szeme élénk, léptei ruganyosak. Egy nagy tudományos munkán dolgozott akkor, Joséphine császárné életrajzát írta. Tudnod kell, hogy a pontarageaci irattár tele van az Első Császárságra vonatkozó adatokkal és a muzeumunknak gyönyörű gyűjteményei vannak korhű fegyverekből, kosztümökből. Ennek alapján határozta el magát Roulette Joséphine császárné életrajzának megírására.

— Mit nevezsz? — kérdeztem Lespalliert.

— Majd meglátod — folytatta — nos, Roulette szépen belebolondult Napoleon udvarának kutatójába. Csupán munkájával törődött, olvasott, kutatott, utazott és Napoleon kora valóságga szeszecsapott a feje fölött. Bizonyára nem bánt volna olyan szigorúan Lucienne-nel, ha nem változott volna át a százhusz évvel ezelőtti Franciaország polgárává és nem tartotta volna természetesnek, hogy Lucienne is a napoleoni erkölcs jegyében nevelje. Annál inkább, mert Lucienne hovatovább már csak mint valami irreális árnyék szerepelt életében, hisz a valóság Joséphine császárné és udvara volt számára.

— Majd ha elviszlek a muzeumba, meg leszel lepve, milyen egyszerű dolgok vannak ott. Nekem a kosztümök tetszenek legjobban; a különösen szép példányokat bábkra húzták, amelyek egykori tulajdonosaikat ábrázolják. Az egyik nagyteremben áll egy csapat herceg, marsallok, egy fehér szatén nadrágos Napoleon és egy Joséphine. Egész Pontarageac tudott Roulette ur készülő munkájáról. De arról senki sem tudott, hogy az öreg ur éjjelente gyakran tett körutát a muzeumban, hogy megnézeze minden rendben van-e. Ilyenkor a csendes éjszakában a viaszfigurák sem voltak sokkal némbábbak, mint a legtöbb élő ember. Roulette ur lámpását egy kis empire-háromlábura helyezte és elmerült Napoleonék csodálatában. Órákat töltött a viaszfigurák előtt és nem vette le szemét Joséphine-ről. Az a művész, aki a viaszszobrokat készítette, nagyon jól eltalálta a császárnő mosolyának epedő báját, szemének titokzatos pillantását. Roulette az éjszaka csendjében egyre növekvő hódolattal bámulta a császárnőt; tisztelettel és hódolattal szeretni kezdte, sőt hovatovább beleszeretett a császárnőbe, azzal a szerelemmel szerette, amelyet az uralkodónok olykor megengednek leghibebb szolgálóknak.

— De miért nevezsz egyre? — szakítottam félba Lespalliert.

— Várj. Nos, egy éjszaka Roulette megreme-

gett, mikor felemelte lámpását, hogy megvilágítsa a szobrokat: mintha egyik szobor megmozdult volna! Iszonyú rémület fogta el. A viaszszobrok között a csendes éjszakában olyan rémület fogta el, mint egy kis gyermeket. Ellenállhatatlan kényszer hajtotta mégis, hogy lámpája fényét Napoleonra, a „férjre” irányítsa. És ime: Napoleon egyszerűen felgyenesedett, keresztbefonta karját és rejteneget pillantással nézett vele farkasszemet. Roulette el-ejtette a lámpát és eszméletlenül összeesett.

— De hát miért nevezsz? — kérdeztem ismét — hiszen ez megható.

— Azért, mert Napoleon Maxime volt. Aki azonnal hívta az öreg szolgálót és Lucienne-t. Ugy, ahogy volt, Napoleonnak öltözve. Éjszaka ugyanis találkaja volt a muzeumban Lucienne-nel. Este bezáratta magát a muzeumba és biztonság kedvéért felvette Napoleon ruháját, hogy baj esetén a viaszfigurák között rejtőzködhessen el. De nem számított arra, hogy Roulette ilyen hosszú időt tölt a szobrok előtt, feléledt tehát. Másnapra az öreg Roulette megtört, öreg ember volt. Az éjszakai kaland rejtenegetesen megviselte. Abbahagyta munkáját, Joséphine császárné életrajzát is. De nem akadékoskodott többé, mikor Maxime megkérte Lucienne kezét.

Jön! CORSO Jön!

Telefon: 565.

Mulassunk reggelig

Nagyszerű zenés viglákék, csupa humor és jókedv STOLZ zene.

Paul Hörbiger, Adele Sandrock,
Lizzi Holzsohn, Leo Slezak.
Háromnyelvű fellát.

Ma utoljára: Utolsó akkord

A kvantungi japán hadvezetőség új kínai területfoglalásra kész

Pekingből jelentik: A Sujan-tartomány elleni betöréssel kapcsolatban mértékadó kínai körök meg vannak győződve arról, hogy a kvantungi japán hadvezetőség készíti elő a tartomány elfoglalását, hogy így a világot kész tények elé állítsák. Türelmetlenül várják a nankingi kormány intézkedését, hogy az újabb kínai tartománynak a japánok által való elfoglalását megakadályozzák. (Rador.)

Ne várjon,

NIVEA-CRÉME-t.

mig bőrét a nedves és hideg időjárás érdesse teszi. Előzze ezt meg, és még ma vegyen

A mindennapi bőrápolás Nivea krémmel, bőrét bársony-puhává és üdévé teszi.

Parecz Béla dr. elnök kezdeményezésére

Színháztámogató társaságot alapít az aradi Magyar Párt

A párttagozat intézőbizottsági ülése — Jegyzőkönyvben örökítik meg néhai Nagy Sándor dr. érdemeit

Megalakul Aradon az EGE fiókja

Kedden délelőtt fél tizenkét órai kezdettel intézőbizottsági ülést tartott a Magyar Párt aradi tagozata. Az ülést Parecz Béla dr. elnök nyitotta meg, aki üdvözölte a megjelenteket, majd pedig kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg a tagozat elhunyt alelnökéről, dr. Nagy Sándorról. Az intézőbizottság tagjai állva hallgatták végig az elnök szavait.

— *Lelkes magyar embert vesztettünk Nagy Sándor dr. személyében* — mondotta dr. Parecz Béla. — *Olyan embert, aki jó magyar volt az impériumváltozás előtt és után egyaránt.* Eltávozásra különösen súlyos veszteség a tagozat intézőbizottsága számára, amelynek egyik legtevékenyebb tagja volt, tanácskozásaiiban mindig résztvett, utmutatással szolgált és megkönnyítette munkánkat.

Az elnök ezután beszámolt arról, hogy a párt nevében Nagy Sándor dr. koporsójára koszorút helyezett el, koporsójánál beszédet mondott és részvétét fejezte ki a családnak.

— *Javasolom* — mondotta Parecz Béla dr. — *hogy a Nagy Sándor dr. elköltözése felett érzett fájdalomunknak adjunk jegyzőkönyvi kifejezést, érdemeiről emlékezzünk meg a jelen ülés jegyzőkönyvében és ennek a jegyzőkönyvnek kivonatát juttassuk el az özvegyhez.*

A javaslatot az intézőbizottság egyhangulag elfogadta, majd pedig az elnök az elmúlt hónapok munkájáról számolt be. Közölte, hogy a Magyar Bál jövedelméből sikerült annyit félretenni, hogy *szegénysorsu gyermekek iskolába való beiratásáról és könyvekkel való ellátásáról gondoskodhattak. A névelmezések ügyében is eljárt a párt és kielégítő eredményeket ért el.*

Parecz Béla dr. elismerése

Ezután Parecz Béla dr. elnök egy olyan kérdést hozott az intézőbizottság elé, amelynek feltárásával a város egész magyar társadalma érzelmeinek, véleményének adott kifejezést és egyben olyan termékeny vitát indított meg, amely magában hordja a város magyar társadalma egyik legidősebb problémája megoldásának magvát.

— *Fontos kulturális kérdés került előtérbe* — mondotta — *annak eldöntésekor, hogy ki kapja meg az idén a színházat? Örömmel kell megállapítanom, hogy a jelenlegi magyar színház, illetve a színházintézet olyan ambícióval, lelkesedéssel dolgozik, hogy méltán megérdemli a közönség elismerését és támogatását. „A néma leventét”-t olyan előadásban, rendezésben, kiállításban hozta ki a társulat, hogy az valóban méltó az aradi színház hagyományaihoz. Mindez természetesen nem marad hatás nélkül és a közönség körében a színház határozott népszerűsége tesz szert, az érdeklődés azonban ma sem oly nagy mértékű, hogy ne lenne kötelességünk feltenni a kérdést: biz-*

tosítva látszik-e a színház sikeres befejezése és mit kell tennünk annak kérdésében, hogy a társulat, amely megteszi kötelességét, fennmaradásában ne találjon súlyos nehézségeket maga előtt?

Parecz Béla dr. szavai után több felszólalás hangzott el, amelyek lényege abban foglalható össze, hogy *mindenekelőtt a színház anyagi alapját kell biztosítani, akár ha kolozsvári (cluj) mintára önálló*

színházi részvénytársaságot alapítanak a színház barátai, amelynek működési köre Aradra és Temesvárra (Timișoarara) terjedne ki, vagy pedig a kolozsvári (cluj) „Thália rt.” működési körébe kapcsolná Aradot és Temesvárt (Timișoarát).

A Magyar Párt határozata a színház támogatásáról

Parecz Béla dr. azt fejtette ki, hogy ebben különösen a hölgyekre vár nagy szerep, nekik kell divatba hozni a színházat és ehhez a jelenlevő Wittauschek Lajosné és özvegy Grósz Józsefné támogatását kérte, majd pedig így folytatta:

— *Határozatilag kimondom, hogy a Magyar Párt aradi tagozatának intézőbizottsága az aradi magyar színház ügyét nem a színházigazgató üzleti ügyének, hanem az aradi magyarság és az itteni magyar kultúra ügyének tekinti. Bizik abban, hogy Arad magyar közönsége támogatni fogja a színházat és fennmaradását biztosítja. Egyben elhatározza az intézőbizottság, hogy érintkezésbe lép a színház igazgatójával a kedvezményes szelvények elhelyezésének megbeszélése végett, bizottságot alakít, amelynek a színház ügyének felkarolása a feladata és megkeresi a kapcsolatot a kolozsvári (cluj) Thalia részvénytársasággal, valamint a temesvári (timișoarai) illetékes körökkel az aradi színház létének intézményes biztosítása érdekében.*

Az intézőbizottság ezt a határozatot egyhangulag magáévá tette. Arad magyar társadalma előreláthatólag szintén egyemberként csatlakozik az intézőbizottság fenti határozatához a színház fennmaradásának biztosítása érdekében.

Az intézőbizottsági ülés után az elmaradt gazdasági gyűlés helyett szűkebbkörű megbeszélést tartottak, amelyen a megye gazdasági megszervezésével foglalkoztak. Parecz Béla dr. beszámolt az Erdélyi (Ardeali) Gazdasági Egyesület ujjáalakításáról, valamint dr. Konony Kálmánnak a gazdasági szervezkedés érdekében kifejtett munkájáról. Dr. Konony Kálmán elmondotta, hogy Takácsy Miklóssal együtt résztvett az Erdélyi (Ardeali) Gazdasági Egyesület elnöki tanácsülésén, megtekintette az ujonnan létesített erdélyi (ardeali) gazda-

Ezzel a színház anyagi alapját biztosítanák, ami egyben a színház iránti nagyobb érdeklődést is valószínűbbé tenné. Major Béla felszólalása után dr. Fetter Elemér rávilágított arra, hogy a román társadalomtól kell példát venni, amely most nagyarányú mozgalmat indított az állandó aradi román színház megteremtése érdekében.

— *Az aradi román színház létét* — mondotta — *intézményesen kívánják biztosítani. Nagyon helyesen tennünk tehát mi is, ha hasonlóképpen komoly anyagi alapot teremtenék az itteni magyar színháznak.*

Kintzig János nyugalmazott főispán azt javasolta, hogy kérjék el Kolozsvárról (Clujról) a szükséges adatokat és küldjenek ki bizottságot a Színház Rt. alapítási munkálatainak elvégzésére. Ezt a javaslatot egyhangulag elfogadták, majd pedig dr. Weil Károly szólalt fel, aki hangsúlyozta, hogy ez a megoldás csak a jövőre szól, de a város magyar társadalmának kötelessége a most folyó színház zavartalanságát is biztosítani.

— *A színház jelenleg olyan előadásokkal szolgál* — mondotta — *hogy megérdemli a támogatást. Gondoskodnunk kell tehát arról, hogy további működése lehetővé váljék. A Színház-partoló Egyesület feltámasztására gondolkodjunk, vagy pedig olcsó utalványok elhelyezésére. Személyes propagandát kell kifejtenünk a színház érdekében és vállalnunk kell az olcsó szelvények elhelyezését.*

sági iskolát és rámutatott arra, hogy mennyire fontos a gazdaközönség megszervezése.

— *Rövidesen* — mondotta — *előreláthatólag december 4-ikén megalakul az Erdélyi (Ardeali) Gazdasági Egyesület aradi fiókja. A párt gazdasági szakosztálya ettől függetlenül két téli gazdasági tanfolyamot rendez Pécskán (Pecican) és Zerinden (Zarandon).*

Telegdy László, az Erdélyi (Ardeali) Gazdasági Egyesület kerületi felügyelője ezután az egyesület fejlődéséről számolt be. Rávilágított arra, hogy míg az egyesület áprilisban csak 450 taggal rendelkezett, most kétezer tagja van, a kebelébe tartozó gazdakörök száma pedig 480. Az egyesület husz vagon nemesített vetőmagot osztott szét kedvező feltételek mellett és 25 mezőgazdasági tanfolyamot tart majd különböző helyeken.

Végül Parecz Béla dr. szólalt fel, aki megemlékezett arról, hogy az elmúlt esztendőben dr. Groza Ioan prefektus, valamint a Mezőgazdasági Kamara is támogató jóindulattal kezelte ezeket a mezőgazdasági előadásokat és bizik abban, hogy ez a jóindulat az idén is megnyilvánul majd.

URANIA

Telefon 2-32.

Holnap gála-premier!

A filmgyártás diadala! A korlátlan lehetőségek filmje! A XX-ik század technikájának, a lélek mélysegeinek és visszasszágának filmje!

GULLIVER

a törpék országában

Jonathan Swift halhatatlan remekműve ez a filmóriás. Egy liliputi társadalom tárul elénk a fantázia, a szellem és a legendák oszódaltos világában. Az eddig gyártott leglátványosabb orosz film.

Háromnyelvű feliratok!

Ma utoljára! „HADNAGY UR, BOBBY”
Gustav Fröhlich, Lida Baarowa.

Színház - Művészet

Bajor Gizi játsza az első magyar detektívfilm főszerepét

Budapestről jelentik: A fejlődő magyar filmgyártás végre elhagyni látszik azokat a kikaposított ösvényeket, amelyeket valljuk be, meg is unt egy kicsit a közönség. A sablonszerű, főbbnyire egykaptafára készült zenés vígjátékok sorát ritkán bontotta meg egy-egy irodalmi kísérletképpen ható magyar dráma, amelyek közül az egyik éppen a legutóbbi hetekben rendkívüli sikert aratott.

A legfrissebb magyar filmgyártási terv tegnap este végre komoly formát öltött, amennyiben a filmgyártó cég a gyártás tervezetét és az ezzel kapcsolatos összes szerződéseket aláírta. Minden valószínűség szerint a jövő hét folyamán bevonul a Hunniába az első magyar detektívfilmet gyártó produkció Pásztor Béla vezetésével, aki a filmet rendezni fogja. A filmnek „Panoptikumban végződik” lesz a címe és forgatókönyvét saját ötlete alapján E. A. Rodriguez írta. Ennek a filmnek szenzációs szereposztása lesz. Évekig tartó ellen-

állás után ugyanis Bajor Gizi, a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésznője, éppen a különleges és izgalmas szüzsére való tekintettel elvállalta a film női főszerepét és partneréül a most feltűnt és nagy sikert aratott Greguss Zoltánt választotta.

Az izgalmas és érdekes mese magában foglalja mindazokat a népszerű tulajdonságokat, amelyek a detektívregényeket közkedvelté teszik. A forgatókönyv írója és a darab rendezője egyebekben is fel akarják használni a filmtechnika minden segítségül szolgáló trükklehetőségét is, mert súlyt helyeznek a külföldi értékesítés eshetőségeire.

A film szereplőinek szerződötése folyamatban van és eddig Kabos Gyulát, Beregi Oszkárt és Góth Sándort biztosította magának a produkció. Az új detektívfilm felvételei 16-ikán kezdődnek a Hunnia műtermében és mintegy hat hétig fognak tartani.

„Szivdobogás”

Szép Ernő vígjátékának bemutatója az aradi színházban

Délelőtt Arad magyarságának reprezentatív elhatározták, hogy támogatni kell a színházat, mert komoly művészi akarás állapítható meg minden előadásban — este alig félháza mellett mutatták be Szép Ernő új darabját. Hiába, ez nem — „Csavargólány.”

Szép Ernő darabja tiszta, hamisítatlan irodalom. Modern történet, amelynek minden figurájában élet lüktet, mai emberek szólnak benne a mai emberhez. Egy ideg orvos és egy dolgozó nő találkozási és szerelme. Nincsenek benne súlyos komplikációk, némely helyen azonban megrázóan drámai erejű. A legnagyobb része az ideg orvos rendelőjében játszódik le, ahol egymásután vonul fel a háborúban és az azt követő gazdasági kórtáncban tönkretett üzletember, akiben a vérözön felzabálította a gyilkolási vágyat, aki éjszaka, álomban kézigránáttal pusztít el mindenkit és utána zokogva siratja áldozatait... a dolgozó nő, akiben felsír az élniakarás, aki nappal elnyomja magában mindazt, ami nő — és kísért az anyaság. A kisdiák, akit a mai élet betegge tett... mélyseges életfilozófia cseng át költői szépséggel megírt mondatokon. A tragikumot helyenként Szép Ernő kedves egyéni humora váltja fel és végül bekövetkezik minden vígjáték elmaradhatatlan befejezése: a happy end. Irodalmi élmény volt ez az előadás.

A prózai együttes feladata magaslatán állott. Varga Ilusnak, a női főszereplőnek ez volt az első nagy szerepe, amelyet sok akarással és még több tehetséggel interpretált. Mai szereplése a jövő komoly ígéretének tekinthető. Horváth László átérettel játszott a ideg orvos nehéz szerepét, Kozma Hugó drámai erejű jelenetével pedig nyitászini taposót aratott. A többi szereplő: Lázár Hilda, Jávor, ifj. Szendrey nagyszerűen beleilleszkedett az együttesbe. Egy irodalmi értékű darab irodalmi nivójú előadás volt. A vígjáték keretében fellépett öt kisleány kedves volt és sikert aratott. A rendezés Horváth lelkiismeretes munkáját dicséri. Az a kisszámú közönség, amelyet Szép Ernő darabja érdekel, meglegedetten távozott. (—rosi.)

* Magyar tudós és író emlékezete a Kölcsey-Egyesületben. Száz éve annak, hogy Herman Ottó, a nemzetközi természettudományban is sokszorosan elismert kitűnő magyar tudós és író született. A Kölcsey-Egyesület a Kulturpalotában

vasárnap délután újra meginduló irodalmi előadás sorozatának első összeövetelén felidézi annak a természettudósok sokoldalú értékes munkásságát, aki a magyar nép ősi foglalkozásainak nemcsak legkiválóbb tudósa, hanem művészi megírója is volt. Tarnóczi Lajos fogja a magyar szellemi életnek ezt a példaadó képviselőjét méltatni. Az aradi reformátusok cselekvőhitű új lelkésze rövid idő alatt az élő szó és a toll erejével jól belekapcsolódott városunk szellemi életébe és a Kölcsey-Egyesület tagjai kedvesen emlékeznek az író-lelkész januári előadására Ady élő lelkéről. Vonzó érdekessége lesz a Kölcsey-Egyesület vasárnapi megnyitó délutánjának Szántó Györgynek, a magyar írásművészet első sorába jutott aradi írónak előadása, melynek érdekes tartalmát jelzi a cím: „Könyv és színpad”. Az előadás bevezető és befejező részét a Kulturpalota dobogójáról maga az író fogja elmondani, az előadás írásba foglalt tartalmát felesleges, Brandeis Adél fogja felolvasni. A két irodalmi előadás vonzerejét fokozni fogja egy művelt fiatal leány: Hendl Gitta szavalata Kosztolányi, Mécs és Remenyik verseiből, valamint a két aradi zeneművésznek: Töllössy Magdának és Fischer Ernőnek kettőse Mozart szonátáival.

AZ ARADI MAGYAR SZÍNHÁZ (TEATRUL ORAȘANESC) HETI MŰSORA:

Szerda este fél 9 órakor: „A csavargólány”. Operett. A Ravel-bolerót táncolják: Gábor Mara, Pethő Sándor és Wiesner József. A premier szereposztása.

Csütörtök este fél 9 órakor: „Az elvált asszony”. Fall Leó operettje.

Péntek este fél 9 órakor: „Mese a Grand Hotelben”. Abrahám Pál világsikerű operettje. Bemutató-előadás. Rendező: Kozma Hugó. Karnagy dr. Bródy Miklós. Főszereplők: Trillap Ilonka, Gábor Mara, Lázár Hilda, Horváth László, Kozma Hugó, ifj. Szendrey Mihály, Olasz Lajos, Kun Dezső, Pethő és Wiesner táncosok. Új díszletek, ragyogó kiállítás.

Két budapesti bemutató

„Társasjáték”

— A Vigszínház újdonsága —

Budapestről jelentik: November már az igazi színházi évad kezdete és a színházak egymásután mutatják be a szezon „nagy” darabjait. A Vigszínház szombaton este a „Társasjáték” című, Fodor László-vígjátékot hozta színre, a főszerepben Darvas Lillivel. Ez a két név a színlapon már maga biztosítéka a sikernek. A szombat esti premier elegáns közönsége nem is csalódott, olyan színházi estében volt része, ami teljes mértékben kielégítette. A kitűnő, szellemes vígjáték mindvégig szórakoztató, a díszletek és a rendezés kifogástalan és a szereplők, különösen Darvas Lili... no de ezt későbbre hagyom, előbb következzen itt Fodor László vallomása saját darabjáról:

— „Társasjáték” című vígjátékom — kezdi Fodor László — voltaképpen egy szerelm története. Darabomban nem annyira a konstruált cselekményen, mint inkább az események egymás-

után való sorozatán van a hangsúly. Ezért nem erkölcsrajz, hanem annak a bizonyos társasjátéknak a fotográfiája, amelyet mostanában a társaság egy része oly szívesen űz a szerelemmel és a házassággal. Bizonyos körökben ugyanis, mint zártkörű szórakozást fogják fel a szerelmet és a házasságot, amelyhez az igazi szerelemnek semmi köze sincsen. Természetesen megmutatom az érzelmelek játékanak másik részét is azokkal, akik még komolyan veszik a szerelmet és a házasságot. Ennek a két felfogásnak az összeütközése adja a darabomban az ugynevezett drámai konfliktust — vigjátéki megoldással, — fejezte be vallomását Fodor László.

Ennél többet én sem árulok el a darab meséjéről, hogy meglepetés legyen azoknak, akik majd a darabot megnézik. Én most folytatom ott, ahol abbahagytam, a szereplőknél. Darvas Lilit már hosszú idők óta csak drámai szerepben láttuk és akkor azt hittük, hogy abban a legtokéletesebb, most kitűnt, hogy ugyanolyan tökéletes a vigjátéki vénája is. Amit ebben a darabban produkál, az a legtisztább és legnagyobb művészet. Toaletti ragyogó szépek, különösen a halványlila estélyi ruhája a sötétlila keppel. Partner, Ráday Imre, aki a szerelmes mérnök szerepében humor-tól csillog, derűs, kedves és meggyőző. Somlay férfias előkelő, kimért és mégis szimpatikus a férfi szerepében. A többi szereplők közül még Dénes Györgyöt, Cs. Aczél Ilonát, Pártos Erzsit és Járdonyit illel meg elismerés.

„Bikfic tanár ur”

Balázs Sándor vígjátéka a Magyar Színházban

Budapest. A másik bemutató szombaton este a Magyar Színházban volt, ahol Balázs Sándor „Bikfic tanár ur” című vígjátéka került színre. Mi a darabot már a főpróbánnéztük meg, miután két helyen egyszerre nem lehet jenni. (Vagy ezzel nem mondtam újat?) A főpróbán a kritikus urakon kívül igen nagyszámú és előkelő közönség jelent meg, ami azt bizonyítja, hogy a Magyar Színház az utóbbi évek alatt ismét elérte régi nivóját, s minden újdonsága ilyenformán a szenzáció erejéig hat. A most bemutatott darab ismét meghozta a színház számára a nagy sikert. Meseje röviden a következő:

A Korona-kávéházban esténként törzsvendég Völgyi tanár ur, akit az egész kisváros Bikficnek hív, mert ő is így nevezi diákjait. Völgyi szerelmre lobbant a kávéház kaszírője, Lujza kisasszony iránt. Egyik este nagy mulatságot rendez a Koronában és végül éjjeli zenét ad a rozzhirű leánynak. A kisvárosban emiatt nagy a porrány. Völgyit egyik kollégája rá akarja venni, hogy vegye feleségül sógornőjét és így némtsa el a botrányt, de éppen az ellenkező hatást éri el. Völgyi úgy érzi, hogy a leány, ha a teste bűnös is, lelkileg tiszta és méltó arra, hogy a mocsárból, ahová a sors taszította, kiemelje. Meg is kéri a leányt. Lujza boldogan adja kezét Völgyinek, akit szívből szeret. Völgyi bejelenti a tanári konferencián, hogy Lujzát nőül veszi, amiért kollégái, csekély kivétellel, elítélik Völgyi eljárását. Ennek láttán Völgyi elhatározza, hogy elmegy a városból és magával viszi Lujzát is. De ekkor közbelép Sárika kisasszony, a tantestület egyetlen nőtagja és ráveszi Lujzát, hogy mondjon le a tanárról, mert boldogtalanná tenné ezzel azt, akit legjobban szeret. Lujza nagy lelki vívódás után el is hagyja a várost, Bikfic tanár ur pedig megmarad könyveivel és diákjai között, akik megható módon tesznek bizonyosságot ragaszkodásukról.

A darab eleven figuráival, ötletes, színes párbeszédeivel igen megnyerte a közönség tetszését. Az előadás és rendezés, valamint a szép díszletek nemkülönb. Törzs Jenő a címszerepben; mosolygós, jóságos, becsületes és rajongó, de olyan meggyőzően, hogy szinte vele élünk és szenvedünk. Titkos Ilona Lujza szerepében érdekes, sokszínű alakítást nyújt. Vaszary Piri drámai komolyságu tanárnője, mély és átgondolt emberi érzéseket kölcsönözve, szívreható. Az együttesből még ki kell emelnünk Vízny Bélát, Szigeti Jenőt, Bilicsy Tivadart, Szakács Zoltánt, Pataky Miklóst, Földényi Lászlót és Pethes Ferencet, valamint a kis Puskás Tibort.

A darabnak külön érdekessége, hogy Törzs Jenő fia rendezte. Kitűnően startolt!

szentgyörgyi elvira.

CENTRAL: Szünet.

Jön: MAY KAROLY
első regénye filmen

A SIVATAGON KERESZTÜL.

Bravó:ok, kalandok, izgalmas sorozata.
Háromnyelvű tollal!

H. G. WELLS
merész fantáziájú filmje
KORDA SÁNDOR rendezésében
MI LESZ HOLNAP?
Jön! SELECT Jön!
Telefon: 2-84.

Ma: Charles Laughton — Offensó és a komornyik, tüneményes vígjáték.
Előadások: 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órakor.

MI UJSÁG?

Londonból jelentik, hogy a „Sunday Chronicle” értesülése szerint néhány tudós sikeres kísérleteket folytat a légügyi miniszterium egyik titkos laboratóriumában újrendszerű halál-sugarakkal, amelyek átütőereje hasonlíthatatlanul nagyobb a rádium- és röntgensugarak erejénél. Ezek a halál-sugarak bizonyos körzetben megbénítják a legerősebben elszigetelt motorokat és ezzel a repülőgépek lezuhanását idézik elő. Ha a kutatások tovább sikerrel járnak, akkor egész Angliát 7500—9000 magasságban láthatatlan halál-sugárral lehet majd körülvenni, melyen semmilyen repülőgép nem hatolhat át. A halál-sugár ezenkívül néhány perc alatt megsemmisít minden szerves életet és felrobbantja az általa érintett robbanóanyagokat. Ha tehát az ellenséges repülőgép eddig nem ismert szigetelés segítségével áttörne a halál-sugarat, az meg fogja ölni a pilótát és felrobbantja bomba- és lőszerkészletét.

Csináltassatok kevés ruhát! — ezt a tanácsot adja a nőknek Reginald Fellowes asszony, akit legutóbb „a világ legjobban öltözködő nőjévé” kiáltottak ki Párisban. Reginald Fellowes asszony azt ajánlja azoknak a nőknek, akik valóban elegánsnak akarnak lenni, hogy tanusítsanak bölcs önmérsékletet az öltözködés terén. Két új uccai öltözék évente tökéletesen elegendő az elegáns nő számára, — mondja. Hogy miből álljon még a ruhátár? Egy rövidszoknyás, csinos délutáni ruhából és egy jól szabott hosszuszoknyás, ugynevezett cocktail-kosztümből, kisebb esti társaságokban való részvétel céljából. Ha még hozzávesz két nagy estélyi ruhát, egy fehérét és egy fekete, a hozzávaló kabáttal és szandálokkal s végül néhány pongyolát, akkor mindent felsorolt, amire az elegáns nőnek valóban szüksége van. Mert az igazi eleganciának nem az a titka, hogy sok öltözködésünk legyen, hanem az, hogy ami van, az előnyös legyen és mindig az alkatomhoz illő.

Rómának érdekes vendége volt a napokban John Drayton Bellew személyében, aki 65 esztendeje egyetlen egy telet sem élt át. Drayton Bellew ugyanis azon a véleményen van, hogy sem az alkohol, sem a dohányzás nem ártanak annyira az emberi szervezetnek, mint a téli hidegek. Ebből az okból telente mindig napfényes tájakra utazik és így érte meg a 87-ik életévét. Bellew csak 22 éves volt, amikor erre az életmódra elhatározta magát. Mivel anyagi viszonyai megengedik neki ezt a luxust, nem is tántoríthatja el semmi a tél megvetésétől. Bellewnek látszólag kiünnöven használta az örökös nyári kura. Rendkívül fiatalosan néz ki, szemüveget nem visel és naponta több szivar sziv el. Bellew az öt megintertüvölő újságíróknak kijelentette, hogy apja ötven évig minden évben elmenekült a tél elől, 93 esztendőig élt meg és vasúti szerencsétlenség áldozatává vált.

Newyorkban egy kereskedelmi ujság megállapította, hogy a világgazdaság igen nagy károsodásban részesül azáltal, hogy a legtöbb levélboríték a papirkosárba vándorol. A levelek borítékján ugyanis milliókra menő bélyegek vannak, amelyek a papirkosár tartalmával együtt tűzre vagy szemétre vetetnek és így kárba vesznek. A bélyeggyűjtők számítása szerint ilyen körülmények közt egy év leforgása alatt 850 millió dollár értékű bélyeg kerül tűzbe. Az amerikai társaság valószínűleg elfelejtette tekintetbe venni azt is, hogyha minden lepecsételt bélyeget gyűjtenének, a bélyegek értékükből veszítenének.

Erdekes megállapítást tehetünk, ha a repülőgépek alakját figyelembe véve, összehasonlítjuk az ideai versenyek eredményeit a tavalyiakkal. Kiderül, hogy míg a gépek löereje csak hat százalékkal nagyobb, az elért sebesség 38 százalékkal haladja meg a tavalyit. Az ideai „Coup Deutsch” győztese majdnem 444 kilométer óránkénti sebességet ért el, vagyis a hang terjedési sebességénél gyorsabban száguldott a gépe. Bárminő stentori hangon kiáltanának az elshano gépmadár után, a hang messze elmaradna a „nyil-sebesen” röppenő gép mögött. A sebesség ilyen roppant mérvű fokozódása főképpen az alak megjavításának köszönhető, mint láttuk, hiszen a motor erőssége alig nagyobb a réginél. A jól megszerkesztett és ma már mindenütt szinte divatszzerű emlegetett áramvonalas alak kevés támaszt nyújt a levegő ellenállásának, amely a nagy sebességek birodalmában sokkal hatalmasabb tényező, mint az eddig megszokott járműsebességekkel szemben.

Az „Odol”
megelőzőleg hat

83

Aki ODOL-lal ápolja száját, védi egészségét. Az ODOL megelőzőleg hat fertőzések ellen tehát nátha, torokbajok, influenza és más efféle veszedelmek esetében. Az ODOL az ideális szárapó szer, tehát jegyezze meg a mondást.

Használj ODOL-t s ép marad Szájad, torkod és fogad!

Egészségednek óre

ODOL

SZÁJVIZ FOGPÉP

83

a tökéletesített ODOL jelzése, melynek fertőtlenítő hatását nagy mértékben fokoztuk. Az ODOL-nak ezt a kiváló baktériumölő hatását bakteriológiai és klinikai kísérletek tudományosan bebizonyították.

Aradi bankigazgató súlyos balesete az aradi állomáson

A Brád (Brad) felől érkezett motoros elkapta és a földhöz vágta Stamp Jánost, a Bánáti Bankegyesület igazgatóját

Ma reggel az aradi állomáson súlyos, csaknem végzetes szerencsétlenség érte Stamp Jánost ismert aradi bankigazgatót, a Bánáti Bankegyesület igazgatóját. A bankigazgató a kora reggeli órákban sietett az állomásra, hogy a 9 óra 22 perckor induló vonattal Pankotára (Pancotara) menjen, ahová üzleti ügyei szolgáltatták. Stamp igazgató korán ért a pályaudvarra úgy, hogy néhány percig még a beszállás előtt a sinek között sétálgatott. A bankigazgató nyugodtan várakozott, mert sehoh sem látott vasutasokat, amiről arra következtethetett volna, hogy vonat érkezését várják, senkisémet jelezte, hogy vonat közeledik. Stamp éppen ezért nem is tartotta szükségesnek arra a néhány percre, ami még az indulástól elválasztotta, a sinek közül a vonattól távolabb eső helyre menni. Így történt azután a szerencsétlenség, amely csak a véletlen szerencse folytán nem vált végzetessé.

Néhány perccel a 9 óra 22 perces indulás előtt, az igazgató éppen elszálini készült, amikor befutott a brádi (bradi) motoros és mielőtt még bárki is közbeléphetett volna, a mozdony első része elkapta Stamp Jánost.

A bankigazgatót hatalmas erővel vágta

a földhöz a robbogó motoros, úgy hogy eszméletlenül maradt a sinek között.

Percek alatt összefutottak a közelben tartózkodók, akik első segélyben részesítették a bankigazgatót, aki a szerencsés véletlen folytán, nem a kerekek alá került, hanem a perron felé zuhant. Már az első pillanatban megállapítást nyert, hogy nem olyan súlyos a baleset, Stamp János visszanyerte eszméletét és kiderült, hogy arcán és kezén sérült meg. Autótaxiba szállt és a legközelebb lévő dr. Krausz orvost kereste fel, aki ideiglenes kötéssel látta el a sérültet. Stamp igazgató az orvostól a lakására sietett, ahol azután ágyának dőlt, mert sérülésein kívül, amelyek rendkívül fájdalmasak, az izgalmak is meg viselték. Az ebédutáni órákban hőmérséklete is emelkedett, 39 fok volt, úgy hogy kezelőorvosai tetanus-injekciót alkalmaztak.

A szerencsétlenség híre hamarosan elterjedt a városban és sokan keresték fel Stamp Jánost, hogy a történetek iránt érdeklődjenek. Az ügyben egyébként vizsgálatot vezetnek, annak kiderítésére, hogyan történhetett meg az, hogy az állomás alkalmazottai nem figyelmeztetik az utasokat a vonatok érkezése előtt.

Hoare: „Fegyverkezésünkkel mulasztásainkat pótoljuk!”

Az angol admirális első lordjának fellünléskeltő nyilatkozata — A párisi sajtó az angol-olasz meg egyezéséről

Londonból jelentik: Sir Samuel Hoare, az admirális első lordja, ma a külföldi újságírók villásreggelijén nagyobb nyilatkozatot tett.

— Mint a világsajtó képviselőit biztosítottam önöket — mondotta — hogy Anglia a háborút nem tekinti elkerülhetetlennek. Ismerjük számos kérdés bonyolultságát és veszélyességét, de mindent elkövetünk a veszélyek elhárítására. Erőnk teljes súlyát a béke érdekében vetjük latba és fenn akarjuk tartani a jóviszonyt azokkal az államokkal is, amelyek belső rendszere számunkra alkalmazhatatlan volna. Fegyverkezésünkkel mulasztásainkat pótoljuk. Anglia biztonsága soha semmilyen más állam biztonságát nem veszélyeztette.

A készülő olasz—angol egyezményről a párisi apok részleteket közölnek. A megállapodás három pontra vonatkozik és ezek a következők lesznek:

1. Megegyeznek a Földközi-tengeri olasz

—angol hajóraj ereje tekintetében.

2. A Földközi-tengeri támaszpontok kérdésében is megtörténik a megállapodás.

3. Módosítani fogják a Szezei-csatornára vonatkozó egyezményt és a csatornán áthaladó olasz hajókra mérsékelte áthaladási díjakat állapítanak meg. A szerződést tíz évre kötik meg.

Hazaszállították Athénbe

a görög királyi hamvakat

Athénből jelentik: Konstantin király, Olga és Zsófia királynők hamvait hozó különvonat kedden reggel érkezett meg Athénbe. A pályaudvarról hatalmas gyászmenet kísérte a korporsókat a székesegyházig, ahol azokat díszes ravatalra helyezték és kétoldalt magasrangú katonatisztek állnak gyászórságot. A temetés vasárnap lesz.

HIREK

Az Elnök gyöngyélete

Franklin Delano Roosevelt, mint az Egyesült-Államok elnöke a folyó évi költségvetés szerint 75.000 dollár fizetést élvez, azonban ez pusztán zsebpénz, miután az államkincstár a legbőkezűbben gondoskodik a mindenkori elnök rangszerű eltartásáról, melynek főbb pontjai a következők:

1. A Fehér Ház díjtalan használata. A ház és a berendezés értékét 25 millió dollárra becsülik. Magánszemély ilyen palotáért évi 387.805 dollár adót fizetne.

2. A Fehér Ház fenntartásának, tatarozásának és átépítésének költségei, amire tavaly az államkincstár 143.250 dollárt költött. Roosevelt számára pompás uszómedencét építettek és a lépcsőket, ahol csak lehetett, lejtőkkel helyettesítették, miután az elnök nem tud lépcsőn járni. Roosevelt számára a konyhát villamosüzemre alakították át.

3. A kincstár fizeti a Fehér Ház 30 főnyi személyzetét, közöttük 12 gépkocsivezetőt, akik 20 ezer dollárt kapnak. A 8 gépkocsi fenntartása a kincstárnak évi 40.000 dollárba kerül, a főkereset fizetése évi 3500 dollár.

4. Ingyenes orvosi, szakorvosi és fogászati kezelés a Fehér Házban lakó orvosok részéről, ami a kincstárnak évi 20.000 dollárba kerül.

5. Ingyenes borotválkozás és hajnyírás a Fehér Házban állami költségen fenntartott fodrászszalonban.

6. Az elnöki háztartás mosásáért a kincstár 1935-ben 5970 dollárt fizetett.

7. Az elnök ingyen használhatja a „Potomac” állami yachtot, amelynek fenntartása évi 50.000 dollárba kerül.

8. Évi 25.000 dollár utazási átalány. Az elnök ezenkívül kíséretével együtt mérsékelt díjzabás szerint használhat különvonatokat, különkocsikat s ingyen utazhat bármely amerikai hadihajón. Ha szállodában lakik, a számlát a washingtoni kincstári hivatalnak küldik.

9. A kincstár fizeti a Fehér Házba járó összes napi-, hetilapokat, folyóiratokat, könyveket és az elnök nyomdászamláját.

Roosevelt életmódja a lehető legegyszerűbb. Reggel 8-kor kel fel, elkölti szerény reggelijét, átfutja a lapokat, fél 11-től 12-ig számos tanácskozáson vesz részt, 12-kor íróasztalánál fogyasztja el ebédjét, mely levesből, salátából és kávéból áll, azután folytatja munkáját estig, majd néhány percig uszik medencéjében és vacsora után lefekszik. Legszívesebben filmekkel szórakozik a Fehér Ház filmstúdiójában. Kedvenc eledele a rántotta, amit Rooseveltné készít számára.

Tanulság, Amerikában tényleg érdemes váltani az elnökséget az USA államai felett!

— KÖDÖS, HÜVÖSEBB IDŐ. Élénkebb nyugati, északnyugati szél, több helyen — kivált nyugaton és északon — köd. A nappali hőmérséklet kissé csökken.

— A december 1-i ünnepek. Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésiügyi minisztérium elhatározta, hogy december elsejét az ország iskoláiban különös fénytel ünnepelteti. Ez alkalommal emlékbeszédek hangzanak majd el, tekintettel arra, hogy Románia hadbelépésének huszéves évfordulóját is most ünneplik. A vallási szertartás után nemzeti ünnepélyek lesznek, amelyek keretén belül a tanárok az egyesülés napjának jelentőségét méltatják és figyelmeztetik a diákságot arra, hogy minden állampolgárnak kötelessége a határok felett örködni.

— Elmaradt a külügyi bizottság ülése. Bucurestiből jelentik: Miután az ellenzéki pártok több vezetője nem vehet részt november 20-án a külügyi bizottság ülésén, arra kérték Antonescu külügyminisztert, hogy beszámolóját halassa el. November 21. és 22-ike ünnep lévén, míg november 24-én Antonescu Varsóba utazik, a külügyi bizottságot csak Antonescu visszatérése után fogják egybehozni.

— A pénzügyi tisztviselők vagyonellenőrzése. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumhoz közelálló körök értesítése szerint a pénzügyi kormány a közeli napokban rendeletet bocsát ki a hatáskörébe tartozó tisztviselők helyzetének rendezése végett. Azért, hogy minden rágalmazást és vádaskodást elkerüljenek, minden pénzügyi tisztviselő az év elején köteles vagyon helyzetéről jelentést tenni és évről-évre ki kell mutatnia azt is, hogy mennyivel növelte vagyonát.

— A jugoszláv régensherceg londoni látogatásai. Londonból jelentik: Az Angliában tartózkodó Pál jugoszláv régensherceg, aki feleségével együtt tudvalevőleg a kenti hercegi pár vendége, ma megbeszélést folytatott Baldwin angol miniszterelnökkel és Eden külügyminiszterrel. A tanácskozás után Baldwin miniszterelnök kihallgatáson jelent meg a királynál.

— Lemondott Georgiu ipariügyi minisztériumi vezérigazgató. Bucurestiből jelentik: Georgiu ipar és kereskedelmi minisztériumi vezérigazgató lemondott. Lemondását elfogadták és helyébe Marian, a külkereskedelmi intézet igazgatóját nevezik ki.

A nők után megfordulnak a férfiak, hogy gyakran kellemetlenül csalódnak, mert

a mozgás, tánc, sport gyakran visszataszító testszagot okoz. Többnyire mi magunk nem is érezzük, mert az ember szaglószerve mindenemű saját szag iránt eltompultak, képtelenek vagyunk a másokat zavaró kellemetlen illatot észrevenni. Nem akad senki, aki fel meri hívni figyelmét erre a kínos állapotra. A bajt megelőzendő, ajánlatos minden alkalommal, mely izzadsággal jár, szagtalanító és frissítő valódi LYSOFORM lemosást használni. A biztos hatású és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegekben valódi, kimérve nem kapható. 4658

— A sajtóképviselők az igazságügyminiszternél. Bucurestiből jelentik: Mircea Djuvara igazságügyminiszter a nagy sajtószervezetek küldöttjeit értekezletre hívta össze, hogy végleges elkészítés előtt eléjük terjessze az új sajtótörvénytervezetet.

Pincérek paradicsoma

Az ipari és kereskedelmi minisztérium nagyobb összeget biztosított fiatal és megfelelő nyelvrézzel rendelkező pincérek angliai tanulása részére. Az utóbbi időben egyre több turista érkezik Jugoszláviába és ezért szükség van angolul tudó pincérekre. Az ösztöndíjas pincérek hosszabb időt töltenek Angliában az angol nyelv elsajátítása végett.

— Összeesküvést lepleztek le Londonban. Londonból jelentik: A „News Chronicle” jelentése szerint a rendőrség egy összeesküvést leplezett le. Az összeesküvők levegőbe akarták röptetni azt a vonatot, amelyen az indiai alkirály utazott. (Rador).

Legjobb paplangyapjú és szőnyegfonal kapható Gyapjuüzemnél, Bul. Reg. Ferdinand 55. 5594

— KÖVETENDŐ PÉLDA! Temesvárról (Timisoaráról) jelentik: A Katolikus Női Misszió elhatározta, hogy a városi főorvosi hivatalban interveniál: a cselédek előírt orvosi vizsgálatát ezentúl orvosnők lássák el.

Az aradi Zsidó Nemzeti Szövetség ma esti „Dienstje” keretében MOSKOVITS IZIDOR tart előadást „Az ifjuságnak ipari pályára való ösztönzése” címen. 5598

— Rákóczi vonatkozó okmányokat talált egy belgrádi tanár. Belgrádból jelentik: Dr. Csorvics Vlada belgrádi egyetemi tanár a dubrovnikai könyv- és irattárban II. Rákóczi Ferenc szabadságharcára vonatkozó nagyjelentőségű okmányokra bukkant. Ezek az okmányok azt bizonyítják, hogy a dubrovnikai köztársaság anyagilag is támogatta Rákóczi szabadságharcát.

Modern ebéd

avagy: ki főzi meg az ebédet, ha a papa hivatalos bűvész...?

— Resica (Resita) rendőrfőnökvé nevezték ki Ciurescu Tache volt aradi szigurancafőnököt. Megirtuk azokat az áthelyezéseket, amelyeket a belügyminisztérium az aradi rendőrségen elrendelt. Ma érdekes hír érkezett Aradra. Eszerint a belügyminisztérium Ciurescu Tache volt aradi szigurancafőnököt Resica (Resita) rendőrfőnökvé nevezte ki. Ebben a minőségben hatásköre alá tartozik ugy az ottani bünyügyi rendőrség, mint a sziguranca. Ciurescu Tache a közeliötvében foglalt el új felelősségteljes állását. Aradról való távozását széles körökben sajnálják.

— KATONAI JELENTKEZÉSEK. November 18-án, szerdán az 1923. november 19-én, csütörtökön az 1924. évi korosztálybeliek jelentkezése tart a várban.

— Haldoklik Mae West. Los-Angelesből jelentik: Mae West ismert amerikai filmszínésznő megbetegedett. Reménytelen állapotban szállították kórházba. A filmszínésznő súlyos betegsége már régebbi keletű, állapota most annyira kritikussá vált, hogy orvosai minden reményt feladtak. Mae West különben arról nevezetes, hogy a filmszínésznők között ő kardoskodott elsőnek az egészségellenes soványítókurák ellen és sikerrel vezette be a molettséget Hollywoodban.

— Bucuresti-i multimilliomos rejtélyes eltűnése. a tengeren. Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy Herdan Lazar bucuresti nagyiparos aonapokkal ezelőtt világgörülű utra indult yachtián. Szeptember 30-án kis benzín- és élelmiszerkészlettel közeli kirándulásra indult az algiri kikötőből és szándéka az volt, hogy két nap múlva visszatér. Herdanna azóta nyomaveszett. Családja végigkutatatta az összes északafrikai kikötőket Algirtól Bizeritáig, de minden eredmény nélkül. Attól tartanak, hogy Herdan hajójával együtt elpusztult olyan tengerreszen, ahova a spanyol polgárháboru kiterjedt.

— Elutasították Matuska védőjének per-újrafelvételi kérelmét. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy Matuska Szilveszter védője újrafelvételi kérelmet nyújtott be a bírósághoz. A pestvidéki törvényszék ma foglalkozott a kérelemmel és azt minden vizsgálat és tárgyalás nélkül visszautasította. Megállapítja az indokolás, hogy arra vonatkozólag, hogy Matuska a tett elkövetésekor elmebajban szenvedett volna, erre nézve a védő semmi bizonyítékot nem hozott fel. Az általa beszerezni vélt egyéb bizonyítékok pedig nem alkalmasak arra, hogy Matuska ügyében valami újabb dokumentumokkal szolgáljanak.

— Marton Ernő dr. előadása a Wizo-ban. Mélyenszántó és mindvégig lebilincselően érdekes előadást tartott az aradi Wizo egyesület helyiségében kedd délután Marton Ernő dr., a kolozsvári (cluj) „Uikelet” főszerkesztője. Először dr. Köves Lászlóné üdvözölte keresetlen szavakkal a vendégelőadót, majd dr. Marton Ernő tartotta meg előadását, amelynek során beszámolt azokról a mély, ifjúkori lelki élményekről, amelyek arra készítették, hogy a cionista mozgalomhoz csatlakozzék. Elmondta, hogy amikor Bazel ősi, családi házaát megpillantotta, amelyben évszázadok nemzedékei éltek és élnek, ráeszmélt a zsidóság szétszórta és hontalan voltára. Végül azokat az erőket analizálta, amelyek lehetővé tették, hogy a zsidóság minden történelmi törvény elintmondásaként dacoljon az elmúlással. A magas színvonalu, értékes előadást nagyszámu érdeklődő közönség hallgatta végig.

— Gyomor-, bél-, vese-, máj- és epehólyag-betegek szívesen isznak reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert annak hatása gyors és biztos, enyhe és kellemes. Az orvosok ajánlják.

— Felmentették az irredentizmussal vádolt román gazdákat. Szilágysomlyóról (Simleusilvaniei) jelentik: Szeptember 14-én lakodalom volt a salajmegyei szinromán Marca községben, Purcar Dumitru ottani földműves házában. A nászmenet a hagyományos szokás szerint felpántlikázott szekerekkel ment át a szomszédos Port községbe, ahova a menyasszony való. Amikor az uton visszafelé jöttek, a porti csendőrőrmester megállította a menetet és jegyzőkönyvbe vette, hogy a román lakodalmas menet „irredenta” izgatást követett el, mert a lovakra aggatott pántlikák között piros-fehér-zöld színűek is voltak. A jegyzőkönyv nyomán Pop Ioan, Purcar Dumitru és Muresan Florian ellen indult eljárás. A bünyper most tárgyalta a szilágysomlyói (simleui) járásbírósa. A tanúk igazolták, hogy a lovakon nemcsak piros-fehér-zöld, hanem lila, kék, sárga színű pántlikák is voltak, amikor a lovakat ősi román szokás szerint feldiszipítették, nem is gondolták, hogy irredenta per lesz belőle. A bíróság természetesen mindhárom gazdát felmentette.

Tan olyamra rendelik a közigazgatási tisztviselőket

Az áprilisban megjelent közigazgatási törvény végrehajtási utasítása egy olyan szakaszt tartalmaz, amely a közigazgatási tisztviselők egy részének anyagi érdekeit súlyosan érinti. Ennek értelmében ugyanis mindazok a közigazgatási tisztviselők, akik osztályfőnöknél alacsonyabb rangot viselnek, két éven át kötelesek évente háromszor Bucurestibe utazni, hogy ott tanfolyamot hallgassanak. Aki csak érettségivel rendelkezik, annak minden esetben egy-egy hónapot, annak pedig, akinek egyetemi végzettsége van, annak egy fél hónapot kell Bucurestiben töltenie. Ha valaki elmulasztja a tanfolyamot, akkor ezt kedvezőtlenül veszik figyelembe, ha előléptetéséről esik szó.

A tanfolyamokért hatszáz lejt kell fizetni. Tekintettel arra, hogy a rendelkezés huszezer tisztviselőt érint, a miniszterium így jelentős jövedelemet tesz szert. A tisztviselők a rendelkezést főképpen azért sérelmezik, mert az esetenkénti egy, illetve félhavi bucurestii tartózkodás jelentős összeget igényel. Ezért a tisztviselők azt kérik majd, hogy a költségekhez a városok, illetve megyék is járuljanak jelentős mértékben hozzá.

— ZÜRICH I ZARLAT. Páris 20.21 és háromnegyed, London 21.25 és fél, Milánó 22.02 és fél, Amsterdam 234.85, Berlin 174.91, Varsó 31.90, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— BUCURESTI-I HIVATALOS ARFOLYAMOK. (Az alábbi számok a Banca Nationala eladási árfolyamait tüntetik fel. Zúrójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámításával közöljük.) Francia frank 4.75 (6.56), angol font 501.00 (691.38), dollár 102.50 (141.45), líra 5.35 (7.38), holland forint 55.00 (75.90), német márka 39.50, csehkorona 3.55 (4.90), zloty 13.25 (26.56), dinár 3.05, pengő 27.50, osztrák schilling 27.50, svájci frank 23.40 (32.29).

— BUCURESTI-I MAGANARFOLYAMOK. Francia frank 9.20—9.30, angol font 900—975, dollár 195—198, holland forint 103—107, német márka 43—44, csehkorona 5.85—6.10, zloty 29—31, pengő 33.50—35, osztrák schilling 32—32.50, svájci frank 46—47.

— A Macsek-párt győzelme a jugoszláviai községi választásokon. Belgrádból jelentik: A tengeremléki bánságban vasárnap eítették meg az időközi községi tanácsválasztásokat. A választások a Macsek-párt fölényes győzelmével végződtek, 94 községben választottak és ezek közül 75 községben a Macsek-párt, 10 községben a kormány, 1 községben Zsifkovics pártja, 4-ben az egyesült ellenzék kapott mandátumot és 4 mandátum pártönkivüli jelölteknek jutott.

— Francia repülő bucurestii látogatása. Bucurestiből jelentik: Coste, a hírneves francia repülő a közeli napokban a fővárosba érkezik. Coste nagy hadirepülőgépen teszi meg az utat Romániáig.

Tessék olvasni a lapokat!

Egy konkrét eset kapcsán az egyik törvényesek többek között a következő indokolást fűzte ítéletéhez: „Egyik vagy másik rendelkezés nem ismerése sem kifogásul, sem enyhítési alappal nem szolgálhat. Aki a szaklapokban vagy napilapokban megjelent törvényes rendelkezésekről, figyelmeztetésekről vagy azoknak magyarázatáról nem szerez tudomást, súlyos mulasztást követ el. Mindenkinek, aki a gazdasági életben tevékenykedik, tudomással kell bírnia a kormány és a különböző hatóságok által kibocsátott rendelkezésekről és intézkedésekről.”

— Az Aradi Banktisztviselők Egyesülete, mint az Aradi Magántisztviselők Egyesületének tagozata előadásorozatából a következő konferenciát november 19-én, csütörtök délután fél 7 órakor tartja. Előadásra kerül: „Történelmi vázlat a román kereskedelmi oktatásról” Vasile Suciu, a kereskedelmi liceum igazgatójának román és „Világviság és munkanépszerűség” dr. Czédly Károly magyar előadása. A tárgy iránt érdeklődő magántisztviselők minél nagyobb számban való megjelenését kéri az egyesület.

— MA az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAI, Piața Avram Iancu.

FÖLDES, Str. Eminescu.

KÁRPATI, Bulevardul Regele Ferdinand.

Halálragázott egy tehervonat Arad és Glogovác (Glogovát) között egy aradmegyei gazdálkodót

— Halálos szerencsétlenség a vasuti sorompónál — Letartóztatták a váltóórt —

Kedden reggel halálos szerencsétlenség történt Glogovác (Glogovát) és Arad között a 242-es számú vasuti őrháznál. G. m. o. i. Ioan talaji gazdálkodó kétlovas szekérrel az országúton haladt és miután a 242-es őrháznál a sorompót nyitva találta, nyugodtan áthajtott a vasuti vágányokon. Ebben az időben robotott át a 2852-es számú tehervonat, amelyet a gazdálkodó már nem tudott elkerülni, sőt a vonatvezetőnek sem sikerült idejében lefékezni, úgy hogy a mozdony elkapta a szekeret, amelyet

darabokra zuzott. G. m. o. i. nyomban meghalt és kimult két lova is.

Az esetről jelentést tettek a bűnügyi hatóságoknak és a vizsgálat megállapította, hogy a halálos szerencsétlenségért Marcu Iosif váltóórt terheli a felelősség, amiért nem engedte le idejében a sorompót. Marcu a hatóságok kivánságára a vasut nyomban leváltotta és az őrt letartóztatták és Aradra hozták. Jelentést tettek az aradi ügyészségnek is, amely szigorú vizsgálatot rendelt el.

— Személyi változások a budapesti „Népszava” szerkesztőségében. Budapestről jelentik: A magyar szociáldemokrata párt a „Népszava” Weitner Jakab halálával megüresedett főszerkesztői tisztségét Mónus Illéssel töltötte be, míg a szerkesztői teendőket Bresztovszky Edét bízta meg.

Végre egy jó állás..!

Az Egyesült-Államok területén több ezer vendéglőt tart üzemben egy vállalat. Az alkalmazottak hadseregében van Miss Anna Martin. Foglalkozására nézve: főmegfigyelő. A lisaszonynak meglehetősen furcsa beosztása van. Nanonta tizszer kell étkeznie, még pedig azokban az éttermekben, amelyek nem tartoznak a vállalat kötelekébe. Miss Martinnak meg kell figyelnie, hogy a konkurrens üzletekben milyen a kiszolgálás, mekkorák az árak, milyen az étel minősége és milyen adagokat adnak. Megfigyeléseiről naponta jelentést tesz az éttermi vállalkozás igazgatóságának. Arról nem szól a híradás, hogy Anna Martin a furcsa foglalkozás következtében hány kilót hizott eddig.

— „Semmi sem ul a Nap alatt” vallja a bölcsélet egyik tétele, hogy ugyanakkor az ellenkezőjét is állítsa, „minden változik.” Ez a látszólagos ellentmondás egyenlítődik ki a filmművészet egyik leghatalmasabb alkotásában. A XVIII. század legjellemzőbb irodalmi alkotása Jonathan Swift „Gulliver” című satirikus munkája volt. Ez a halhatatlan remekmű, amely az akkori liberálistizmusnak bámulatosan finom kritikája, a cenzura miatt csakis burkolt formában jelenhetett meg. A kritika éle az idők folyamán tendenciózusan eltompult és a felületes közvélemény az egész gyermekmese névért tartotta. A történelem kerekét két évszázadot fordult és a gyermekmese visszanyerte régi értelmét és élet, persze aktualizálva. A mindjobbban térhódító orosz filmgyártás meglepte a világot a leggigantikusabb művészi alkotással, a „Gulliver”-el és bebizonyította, hogy a filmművészet lehetőségei korlátlanok. Amint a technika produkálni képes, azt a filmben beleadják és az emberi fantázia és szellem szolgálatába állítják. E film technikai felkészültségét, csodálatos lenyűgöző értékét, nem lehet a megszokott mozikritikus kifejezéseivel dicselni, azért, mert nem hasonlítható össze mással. E gigantikus film vetítését holnaptól kezd meg az „Uránia”-mozgó.

— Turisztika. A Tornaegyesület turista-osztálya felkéri mindazon fotósokat, akik a nagyváradi (oradeai) „Sasok” turistaegyesület országos fényképkiállítására jelentkeztek, hogy fényképeiket szerda este 7 óráig a klubhelyiségbe okvetlenül beküldeni sziveskedjenek, mert a képeket csütörtök reggel diitalanul elszállítják. November 29-én, vasárnap reggel 6 órai indulással kirándulás Nagyváradra (Oradea) a város, a fényképkiállítás és a turistaestély megtekintésére. Részvételi díj személyenként oda-vissza 190 lei. Viszsaérkezés hétfőn reggel 6 órakor. — November 22-én, vasárnap hegyaljai (podgoriai) tura, valamint tanulmányi kirándulás a kulturpalotai múzeum megtekintésére. Vendégeket szivesen látnak. Kedden, november 24-én este 9 órakor turistataggyűlés, a menedékház és egyéb fontosabb kérdések megtárgyalása. December 5-én, szombaton turista Mikulás-estély a menedékház-alap javára. Ezidei turista Karácsonyfa-ünnepélyünk Világoson (Sirian) lesz, melyre pénzbeli és természetbeni adományokat már most köszönettel fogadunk. Minden vasárnap az egyesületi helyiség emeleti nagytermében táncdélután 5—9-ig.

Meghalt Dumitrescu tábornok

Bucurestiből jelentik: Constantin Dumitrescu tábornok, a csendőrség volt országos felügyelője, aki nagyszabású visszaélési botrány középpontjába került, az Eraclie katonai gyógvintézetben kiszervcedett. A tábornokot bünpörének főtárgyalása után szállították kórházba, mert — főképpen bebörtönözése miatt — súlyos vese- és májbaja hatalmasodott el szervezetén, azonkívül cukorhajban is szenvedett. Az éjszaka folyamán Dumitrescu tábornok állapota annyira rosszabbra fordult, hogy orvosai feladták a reményt és családtagjai a haldokló ágya köré csoportosultak, hogy utolsó perceiben mellette legyenek. A halál beálltának pillanatáig Dumitrescu tábornok eszméletlenül volt és utolsó kivánságaként ama óhajának adott kifejezést, hogy polgári temetőben hantolják el és polgári ruhába öltöztessék, amikor a koporsóba fektetik. Kérte még azt is, hogy mindentéle külső tiszteletadást és szertartást mellőzzenek temetése a kalmával és virágot se hozzanak koporsójára. Az elhunyt tábornok 58 esztendő volt.

Elítélték

egy aradmegyei urbéres-szövetkezet vezetőit hűtlen kezelésért

Hűtlen kezeléssel vádolva került az aradi törvényszék első szekciója elé a csili (Cil) urbéres-szövetkezet négy volt vezetője: Ancateu Teodor elnök, Tigan Lazar pénztárnok, Ciucur Ioan titkár, valamint Dinga Iiie igazgatósági tag. A vádak szerint körülbelül 15—20 ezer leiel károsították meg a vezetésük alatt álló szövetkezetet. A mai tárgyalás során az az érdekes körülmény derült ki, hogy a szövetkezet vezetői adóbónokat vettek Oarcea Vasile községbeli tanítótól, még pedig százszázalékos értékben, amikor a bónok értéke a tőzsdén 35—40 százalék volt. A bíróság hosszas tárgyalás után bűnösnek mondotta ki a vádlottakat és Ancateu elnököt ezer lei pénzbüntetésre, Ciucur titkárt 20 napi elzárásra, Tigan 15 napi és Dingát 10 napi elzárásra ítélték.

— A tefogak gondos ápolása a következő fogak szempontjából is kiválóan fontos. A serdülő ifjúság fogait a legjobb ODOL szájbájtóval való mindennapos többszöri ápolás által védi meg. Az ODOL szájbájtó antiszeptikus, kellemes ízű, aromatikus és használat után órák hosszat védelmet képez a fogak, szájb és mandulák számára. ODOL egy koncentrált szájbájtó, néhány csepp is elégséges már. Az ODOL nagyon gazdaságos a használatban, ezért az ODOL nagyon olcsó.

— Gyomorbajos embereknek nagy megkönnyebbülést okoz, ha félórával étkezés előtt három-négy evőkanálnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet vesznek be. Az orvosok ajánlják.

— Dr. Nagy Sándor ravatalára szánt koszorumegváltás címen a Szeretetház javára az alanti adományok folytak be: A II. kerületi Magyar Párt irodája által: Blaskovits István 200, Citrom Mór 100, Weisz Szigfried 100, Román Róbert 50, Vics Andor 40, Zöldy Ernő 50 lei. Összesen 540 lei. Dózsa Dezsőné és családja 500, Török Aladár 100, dr. Révész Mór 100, dr. Steiner József 100, Lucuța esperes 100, Stern Endre 100, Stern Lipót 100, dr. Rác Sándor 100, Mitra Alexandru 20 lei.

Városi Színház. Ma este 8 és fél órakor

Csavargó lány.

Uj díszletek! Nagy siker! Ragyogó kiállítás!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megváltoztatják a repülőbélyegtörvénynek az inkasszálásra vonatkozó részét

Törlik az eddig kirótt kihágási összegeket? — Ez év végéig egymilliárd 200 millió leiel gyarapodik a Nemzeti Repülőalap

A repülőbélyegek inkasszálásával kapcsolatos, teljesen megbízható új intézkedésekről érkezett ma jelentés Bucurestiből. A repülőbélyegek tudvalevőleg a Nemzeti Repülőalap gyarapítására szolgálnak és ezért az összes érdekelt teljes megértéssel igyekeztek eleget tenni a bélyegek használatáról szóló törvénynek. Ez év első felében 520 millió lei folyt be az alap javára, holott elővigyázatosságból a legfelsőbb fórum csupán 300 millió lei inkasszálására számított. A repülőbélyegeket annyira használja a közönség, hogy a repülőalap kormányzóságának számítása szerint ez év végéig kb. egy milliárd 200 millió lei folyik be az alap javára, tehát ennyivel növekednek a hadsereg felfegyverzésére és a repülés fejlesztésére szolgáló anyagi eszközök.

Az UGIR (Gyáriparosok Országos Szövetsége) és a bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamara tanácsa már hónapok óta tanulmányozza a repülőbélyegek inkasszálása körül keletkezett visszaállásokat és a vállalatoktól, kereskedelmi és ipari cégektől beszerzett adatok alapján megállapította, hogy ezen a téren mostanig számos nehézséget kellett leküzdeni. A repülőbélyegek használatáról szóló törvényt ugyanis már többször módosították és a behajtási eljárás kívánalmait hagy maga után.

A közönség egy része nincs tisztában azzal, hogy milyen esetekben és milyen összegű repülőbélyeget kell használnia. Mindenki kötelességének tartja ezeknek a bélyegeknek szabályszerű felhasználását is, de az alkalmazás módjait nagyon sokan nem ismerik.

Emiatt sokan nem tettek eleget a törvény követelményeinek és az ellenőrző bizottságok néhány százezer kihágási jegyzőkönyvet vettek fel az ország különböző vidékein.

Többek között Arad városára is 105 ezer lei bírságot vetettek ki, mert a Neptunfürdő jegyeit nem látták el repülőbélyegekkel. De nemcsak a várost, hanem több aradi, aradmegyei kereskedőt is megbírságotlaktak, mert a törvény ismeretének hiánya miatt nem rótták le kellő időben és megfelelő formában a repülőbélyeg illetéket.

Különösen a címtáblák és a kirakatreklámok miatt kerültek bajba egyes cégek, mert az illetékes fórumok sem voltak teljesen tisztában azzal, hogy a cégtáblák után is meg kell-e fizetni a repülőbélyeg-illetéket.

Az UGIR és a bucuresti-i kamara terjedelmes memorandumba foglalták az összes kívánásokat és az emlékiratot a Nemzeti Repülőalap kormányzóságához nyújtották be.

Az Alap igazgatósága teljes megértéssel fogadta a memorandumot és elvileg kimondta a törvény egyes szakaszai módosításának szükségességét. Elsősorban a behajtási módok reformálását fogják keresztyülvinni, hogy a jövőben elkerülhető legyen a sok bírság kiróvása. Arról nincs szó, hogy a repülőbélyegek értékét megváltoztassák, de az inkasszálási eljárást feltétlenül egyszerűsítik.

Elhárítják az eddigi nehézségeket és megszünt

etik a bizonytalanságokat. Teljesen új behajtási rendszert vezetnek be és az erről szóló törvénymódosítást a parlament már a legközelebbi hetekben tárgyalni fogja.

A módosított törvény teljesen világos lesz, úgy hogy mindenki tisztában lesz azzal: hogyan kell leróni a repülőbélyegeket, vagy a bélyegilletékeket.

Jól informált források szerint az új törvényjavaslatba bele foglalják az eddig kirótt bírságok törlesztését is, mert a legfelsőbb fórumok megállapították, hogy senkisé akarta a törvény intézkedéseit figyelmen kívül hagyni és csupán az eljárási formák homályossága miatt nem rótták le mindenki a repülőbélyeg illetékeket.

A Repülőalap jogügyi osztálya már megkezdte a kirótt büntetések összegeinek felülvizsgálatát és hozzáfogott a megbírságotlaktak névjegyzékének összeállításához. Ugyanis jogászai körökben is az a vélemény alakult ki, hogy a fentemlített hatalmas inkasszálási eredmények után méltányosságból törölni kell a törvényismeret hiánya miatt kirótt büntetési

A pénzügyigazgatóságok kezelik a most létesítendő „Ipari Alap”-ot

A hivatalos lapban megjelent az alap megszervezéséről szóló miniszeri rendelet

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy november 10-én királyi rendelet hosszabbította meg az iparfejlesztési törvény érvényét 1937. december 31-ig.

A rendelet törvényben említés történt arról, hogy „Ipari Alap”-ot szervezzenek, amelyből a kisipart gépekkel és műhelyfelszereléssel fogják segíteni.

Az „Ipari Alap” megszervezésére vonatkozóan a hivatalos lap november 13. számában pénzügyminiszeri rendelet jelent meg.

Az tartalmazza a rendelet, hogy az iparpártolási alapot azokból az egy százalékos behozatali taksákból létesítik, amelyeket az iparpártolási kedvezményt élvező gyárak és bányák címére importáltak áruk után szed majd az állam.

A pénzügyminiszeri rendelet, amely a vámhivatalokhoz érkezett, előírja, hogy az egy százalékos értékű áruk érkezésekor a vámhivatal számítja ki és az erről szóló okmányokat az illetékes pénzügyigazgatóságnál vagy az állami letétpénztárban kell elhelyezni, mert az összeget ott fizetik be. Ugyanis az ipari alapot ezek az állami hivatalok, intézmények kezelik a beszolgáltatandó okiratok alapján a befizetésekből.

A recipiszákát lejtébe helyezés előtt a kereskedelmi és ipariügyi minisztérium ipari ügyosztálya fogja láttamozni.

A rendelet azt is tartalmazza, hogy az idegen valutában értékelt áruk leire átszámítása a 226.623. számú, 1936. október 17-én kiadott legfelsőbb körlevél alapján történik. Az átszámítás csak akkor törvényes, ha a Banca Naționala valuta eladási kursuzát veszik alapul.

A karácsonyi üzleti forgalom védelmére betiltották a vándorkereskedelmet

Egyelőre csak Bucurestiben és Ilfov-megyében mondták ki a tilalmat

A fővárosból jelentik, hogy a bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamara igazgatótanácsa foglalkozott a mindjobban elszaporodó vándorkereskedők visszaéléseivel. A tanács a főváros és Ilfov vármegye területén a vándorkereskedelem betiltására tett javaslatot.

A vármegye vezetősége már el is rendelte a vándorkereskedelem tilalmát és a főváros közigazgatási hatósága is megtette az előkészületeket a betiltásra. A karácsony előtti üzleti forgalmat ugyanis erősen megzavarnák a vándorkereskedők,

márpedig elsőrendű nemzetgazdasági érdek, hogy a legnagyobb ünnepek előtt semmi se törvénytelen üzleti alakulatok ne gyöngítsék a rendes kereskedők és iparosok üzleti eredményeit.

A fent közölt jelentést azzal egészítjük ki, hogy a vidéken is elengedhetlenül szükséges a házaló kereskedelem betiltása és amíg ezt keresztül nem viszik, legalább a sok áruüzér működését kellene megfelelően ellenőrizni.

Számtalanszor okoztak már kellemetlenségeket ezek a zugárosok úgy egyes jóhírű, meg-

A siker egyik legfontosabb tényezője

az egészség. Mindannak dacára, hogy ez köztudomású dolog és hogy a gyomornak tevékenysége révén nagy fontosságot kell tulajdonítani, senki sem fordít kellő gondot szervezetünk eme részére.

Mérték nélkül nyelünk le mindent és minden órában. Ezért nem létezik ember, ki egy bizonyos kor elérése után ne panaszkodna gyomorfájdalmakról és zavarokról. Gyomrunkkal szembeni visszaélésünk elkerülhetetlen eredményei a gyomor bajok és mindenféle bántalmak.

A modern orvostudomány sikeresen felfedezte egy olyan gyógyszert, amelynek az a nagyértékű tulajdonsága, hogy a legmakacsabb 10—15 éves gyomor- és bélbetegséget, valamint vese-, epe- és májbetegedést rövid kúra után tökéletesen kigyógyít. A világhírű amerikai „Gastro D.” készítményről van szó, amely minden országban kipróbálva lévén, milliányi embert gyógyított meg, miáltal valóságos áldást jelent az emberiség számára.

„Gastro D.” kapható az ország minden gyógyszerárában és drogeriáiban, vagy postán megrendelhető 130.— lei utánvétel mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

összegeket. A törvénymódosítást az UGIR és a bucuresti-i kamara memorandumai alapján készíti el a Nemzeti Repülőalap jogügyi osztálya.

Városi Színház

PENTEK este 8 és 10 órakor

Premier!

MESE A GRAND HOTELBEN

Abrahám Pál operettje

Világsiker!

Meghívó

Az Aradi és Aradmegyei Vendéglősök Szindikátusa tisztelettel értesíti tagjait, hogy a folyó hó 16-ra egybehívott rendkívüli közgyűlés határozatképtelenség miatt 1936. november 23-án délután 5 órára lett halasztva, amikor a megjelentek számára való tekintet nélkül tartatik meg ugyanazon napirenddel. A Vendéglős Otthon alakuló közgyűlése délután 3 órakor lesz.

Az elnökség.

= AZ ANGOL KORONÁZÁSI ÜNNEPEK MIATT SZÁZSZÁZALÉKOS ÉRTÉKVÁMOT VETNEK KI A KÜLFÖLDI ÁRUKRA. Londonból jelentik: A kormány elhatározta, hogy százszázalékos értékvámot léptet életbe azokkal a külföldi árukkal szemben, amelyeket az 1936. december 5. és 1937. június 1. között szállítanak Angliába és amelyekkel kétségkívül a koronázási ünnepélyekkel kapcsolatban akarnak felhasználni. Ezzel az intézkedéssel az angol ipari termékeket akarja a kormány védeni a külföldi versennyel szemben.

= Csaknem ötmillárd leiel aktív külkereskedelmi mérlegünk januártól októberig. A pénzügyminisztérium most tette közzé az év első kilenc hónapjában lebonyolított export és import adatait. Eszerint januártól október 1-ig lebonyolított árubehozatál értéke 8 milliárd 575 millió 364 ezer lei, míg az export értéke 13 milliárd 444 és fél millió lei, tehát külkereskedelmi mérlegünk a folyó év első kilenc hónapjában 4 milliárd 896 millió 151 ezer leiel aktív. A múlt év ugyanezen időszakában a behozott áruk értéke 7 milliárd 365 millió lei volt, az exportált áruk pedig 11 milliárd 112 millió lei értéket képviseltek, tehát akkor az aktíva 3 milliárd 346 millió leit túntett fel. A szám adatok szerint ez év első kilenc hónapjában az aktívák összege másfél milliárd leiel több, mint a múlt év hasonló időszakában volt.

= LEFOGLALT BORECETRAKTÁRAK. Mint Bucurestiből jelentik, a földművelésügyi minisztérium szállásügyi igazgatósága több borecetraktár készleteinek elkobzását rendelte el. Arról nem szól a jelentés, hogy az elkobzásokat hamisítások vagy pedig a törvényes rendelkezésekbe ütköző egyéb cselekmények miatt hajtották-e végre.

= Néhány hónapon belül már 35 utvonala vezetik be az államvasut autóközlekedését. Bucurestiből jelentik: Tudvalevőleg a múlt év folyamán megszavazott törvény alapján az államvasutal párhuzamos utvonalaikon az új autobuszforgalmi engedélyeket maga a CFR kapta meg. E koncessziók kihasználása céljából nemrégben 75 autobuszt és 15 teherautót vásárolt külföldön a CFR. A teherautókat azért rendelék meg, mert a CFR megkezdte a bérfuvarozást a teherautókon. A napokban mintegy husz autobuszt hoztak be külföldről és a jövő év február 1-ig újabb 35 autobuszt és 15 teherautót vesz át külföldön a CFR. Ezzel a mennyiséggel az államvasut 138 gépkocsi felett fog rendelkezni, amelyekkel 35 utvonalon bonyolíthatja az autobuszforgalmat.

= Egyelőre 40 millió lei alaptőkéjű részvénytársaság fogja kihasználni az állami zálogházak lövedelmét. Mint ismeretes, királyi rendelet jelent meg az állami zálogházak felállításáról. A november 12-én megjelent rendelet alapján Bucurestiben és a nagyobb vidéki városokban fognak működni állami zálogházak. Egyelőre csak a fővárosban állítják fel, de három éven belül öt nagyobb vidéki városban, 10 éven belül pedig az összes vidéki nagy centrumokban is működni fognak az új állami zálogintézetek. A működési jog kihasználása céljából Bucurestiben 40 millió lei alaptőkével részvénytársaság alakul, amely nemcsak Bucurestiben, hanem a vidéki nagy városokban is köteles lesz törvényes időben felállítani a fiókintézeteket.

= Trăilescu Ionel dr. és Falus Lajos dr. kamarai titkárok közgazdasági és pénzügyi hetilapja a legközelebbi napokban megjelenik már. Bizonyos, hogy rövid időn belül népszerűvé és elterjedtté válik ez a hetilap, amely híreinek feltehetően megbízhatóságával és alaposságával komoly szolgálatot tehet gazdasági életünknek. A változatos tartalma, friss és eleven hetilap megjelenését érdeklődéssel várják a gazdasági körök. A lap címe az eredeti tervtől eltérően nem Mercur, hanem Hermes lesz, minthogy Mercur néven megjelenő gazdasági könyvkiadás van már Aradon.

Fizessen elő

az „Aradi Közlöny”-re!

Egy hóra	=	70.—
Negyedévre	=	210.—
Félévre	=	420.—
Egy évre	=	840.—

SPORT KÖZLÖNY

A vasárnapi döntetlenek ellenére is Arad vezet a városok statisztikájában

A nemzeti bajnokság utolsó „hivatalos” fordulója lesz vasárnap

A nemzeti bajnokság küzdelmei hétről-hétre érdekesebben, változatosabban folynak le és az egyik héten kitűnően szereplő csapatok egy hét múlva a legnagyobb meglepetést szerzik. Példa rá az AMEFA, amely valósággal legázolta a Ripensiat, vasárnap már igen mérsékelt teljesítményt nyújtott a Juventus ellen, vagy az „U”, amelyet a Gloria lelépett, most leherengelt a Chinezult. Konzekvens csapat is akad, így például a CAO, amely egymásután veszt el a meccseket, valamint a Victoria, amely egyiket a másik után nyeri meg.

A városok statisztikájának meglepetése Kolozsvár (Cluj) előretörése, amellyel a harmadik helyre ugrottak előre és Nagyvárad (Oradea) letörése, miután az utolsó helyre kerültek. Arad tartja vezetőhelyét, de Temesvár (Timişoara) erősen a nyomában van. A statisztika az alábbi:

1. Arad	4 + 6 = 10. pont: 22.
2. Timişoara	1 + 10 = 11. pont: 20.

Csak hatvan méterrel

volt rövidebb Berlinben a fedettpályán lebonyolított 3000 méteres verseny távja. Eredetileg ugyanis azt hitték, hogy egy 200 méteres körrel kevesebbet futottak a versenyzők, azonban ez nem felel meg a tényeknek, mert a futók 15 kört abszolvtak. A pályát verseny után ismét lemérték és megállapították, hogy egy-egy kör 196 méter, tehát a táv 2940 méternek felel meg. Szabó Miklós 8 p. 04.2 mp-es ideje így 3000 méteren 8 p. 14 mp-nek felel meg, ami jobb Höckert fennálló nyíltpálya-világrekordjánál is (8 p. 14.8 mp.), de lényegesen jobb Nurmi 8 p. 26.4 mp-es fedettpálya rekordjánál. A pompás eredmény a pálya szabálytalansága miatt így kárba veszett.

Felbomlás fenyegeti a Jéghokki-KK-t

Bécs. Az osztrák jéghokki szövetség úgy határozott, hogy a Középeurópai Jéghokki Kupába besorozott két bécsi csapat, a WEV és az EKE, időponthiány miatt, nem vehetnek részt a Kupa-tornában. Az osztrákok álláspontra felborulással fenyegeti az egész jéghokki KK-t. Ha nem sikerül kiválási tervük megváltoztatására bírní őket, úgy feloszlik a Prágában megalakított jéghokki KK. A torna felborulása különösen a bucuresti-i Telefon Clubot érintené kellemetlenül, amely nemzetközi műsorát teljesen a Kupa-mérkőzésekre alapozta.

A bécsi Austria nagy formában

Bécs. Az osztrák bajnokságban a két vezetőcsapat: az Admira és a Vienna pontot veszettek a vasárnapi meccsek során. Előbbi a Wackernek, utóbbi a FAC-nak adott le pontot, viszont az Austria nagy formában lélepte a Favoritner együttesét. Az eredmények az alábbiak:

Austria—Fav. AC 7:1 (3:1). Stadion. 6000 néző. Vezette: Lockwenz. Az Austria belső hármasa nagy formában van. Sindelar, Stroh, Jerusalem 2—2 gólt lőtt, a hetedik szerzője Riegler volt. Gspan lőtte a becsületmentő gólt.

FC Wien—Hakoah 1:0 (0:0). Stadion. Vezette Kóbe dr. Gyenge csatársorok. Zlatohlavok lőtte a gólt.

Rapid—Libertas 5:3 (4:2). Hütteldorf. 8000 néző. Vezette: Zucker. Binder nagy formában 3 gólt lőtt, Meister és Pesser a többi. A Libertas góllövői: Welleba (2) és Semp.

Admira—Wacker 3:3 (3:1). Hütteldorf. Vezette: Frankenstein. Az Admira fedezetsora szünet után csődöt mondott. Bican (2) és Stöber lőtte az Admira góljait, Walzhofer (2) és Zischek a Wackerét.

3. Cluj	5 + 9 = 14. pont: 20.
4. Bucuresti	2 + 3 + 11 + 12 = 14. pont: 18.5.
5. Oradea	7 + 8 = 15. pont: 18.

Vasárnap kerül sor a nemzeti bajnokság utolsó „hivatalos” bajnoki fordulójára, amelyen öt meccs került lejátszásra, miután az ezen fordulóra kisorsolt Venus—Ripensia meccset már október 14-én lejátszották. A vasárnapi program az alábbi:

CFR—Victoria, AMEFA—Crişana, Universitatea—Unirea-Tricolor, CAO—Juventus, Chinezul—ILSA—Gloria.

Ezek a meccsek kívül már csak elmaradt vagy újralejátszandó mérkőzések szerepelnek. Így három meccs van még hátra és pedig a Gloria—CAO, Venus—Chinezul és Juventus—Crişana mérkőzések. Ezekre minden bizonnyal november 29-én kerül sor és így ebben a hónapban be is fejeződnek a nemzeti bajnokság A) csoportjának őszi küzdelmei.

WSC—Post 3:1 (1:1). Dornbach. 2000 néző. Vezette: Rosenberger I. Gyenge játék.

Vienna—FAC 2:2 (2:1). Floridsdorf. 3000 néző. Vezette: Beranek. A Vienna technikáját kiegyenlítette a FAC lekesedése. Fischer lőtte a Vienna góljait, Kerner és Dostal a floridsdorfiak gólszerzője.

A bajnoki tabellán az Admira és a Vienna áll az élen 13—13 ponttal. Harmadik az Austria 12 ponttal, negyedik az FC Wien 11 ponttal.

Ujpest—Ferencváros a magyar nemzeti bajnokságban

Budapest. A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap az Ujpest és a Ferencváros csapatnak össze a bajnoki pontokért. Igen érdekesnek ígérkezik a Hungária—Phöbus-mérkőzés is. A vasárnapi program a következő:

Ujpest—Ferencváros, III. ker. FC—Nemzeti, Hungária—Phöbus, Kispest—Budai „11”, Er.-So.—Haladás, Szeged FC—Elektromos.

A bajnoki tabella a vasárnapi forduló után így fest:

1. Ferencváros	10	8	1	1	34:13	17
2. Phöbus	11	8	—	3	25:11	16
3. Ujpest	11	7	1	3	41:18	15
4. Szeged	11	5	5	1	20:12	15
5. Hungária	10	7	—	3	42:13	14
6. Nemzeti	11	6	1	4	27:23	13
7. Bocskai	11	5	2	4	27:18	12
8. Budafok	11	4	3	4	27:39	11
9. Kispest	11	4	2	5	39:36	10
10. Elektromos	11	3	3	5	22:26	9
11. Haladás	11	4	1	6	20:34	9
12. Budai „11”	11	2	2	7	16:30	6
13. III. ker. FC	11	1	1	9	8:39	3
14. Er.-So.	11	—	2	9	13:49	2

UJ KÖNYV

UJ Kelemen Német szótár. Kelemen Béla szerkesztésében jelentek meg eddig is a Magyar-német és Német-magyar nyelvű, különböző nagyságú szótárak. A most megjelent új Kelemen Béla Német-magyar és Magyar-német szótár úgy teszedelemben, mint pompás kezelhetőség és teljesség szempontjából felülmúlja a korábbiakat. 22-ik kiadása a kettős nyelvű szótárnak ez a mű, amely 708 lapon, 1416 hasábon, rövid nyelvtani és kiejtési utmutatóval a maga nemében valóban tökéletes mű. Hogy a szótár olcsóbbá áron kerülhessen forgalomba, egyrészt egy kötetben hozta ki az Atheneum könyvkiadó a kétrészes szótár kiadását, másrészt rendkívül erős belső kötést, kartonált olcsó kiadást is adott, amelynek ára füzve 198 lei. Ugyanez a szótár egészvászonkötésben portó és taxával együtt 246 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál: Kolozsvár (Cluj). Kérje az uidonságok, szótár és nyelv. könyvek teljes jegyzékét.

Legújabb jelentéseink:

Kifosztották a vörös csapatok a világhírű „Escorial“-t

Elrabolták a pótolhatatlan műkincseket és a könyvtárat is megsemmisítették — Merénylet a menekülő miniszterelnök ellen

Párisból jelentik: A spanyol nemzeti csapatok Madridban elfoglalt új állásaikban a főváros háromnegyed részét majdnem állandó tűz alatt tartják. A déli frontszakaszon a felkelők lassan, de ellenállhatatlan erővel folytatják az előnyomulásukat. Más frontokon szintén heves támadásokat intéztek a milicisták ellen. Az egymásután érkező jelentésekből kitűnik, hogy Madrid sorsa ma dől el. Más jelentés szerint a toledo-i hidat, a melyet a kormánycsapatok hétfőn felrobbantottak, a nemzetiek az északra helyreállították és ma reggel megkezdték a hidon át a csapatok és az utánpótlás szállítását. Az újabban érkezett csapatok megerősítették állásaikat. A repülőgépek bombázása következtében a milícia kiűrtette a Montana-kaszárnyát.

A spanyol fővárosban rengeteg tüzeset történt. A felkelők gyújtóbombákat dobtak le a repülőgépekről és egy ilyen bomba eltalálta a francia követség épületét, amely kigyulladt. A légügyi minisztérium jelentése szerint a kormánycsapatok 23 vadászrepülőgépe megtámadott 15 nemzeti repülőgépet és ezek közül ötöt lelőtt. Egy légitámaszpontot bombázta a salamancai pá-

lyaudvart, amely később kigyulladt és rengeteg hadianyag megsemmisült. Egy harmadik repülő-
ra 18 bombát dobott a cadixi arzenálra és a kikötőre, ahol a felkelők hadihajóinak bázisa van.

A felkelők repülőgépei tegnap este gyújtóbombákat dobáltak Madrid több pontjára. A bombázásnak igen sokan estek áldozatul. A legnagyobb kárt az Afocha- és Cortez-terek közötti városrész szenvedte. Egész éjjel vörös volt az égbolt a lángban álló épületektől.

A Jague ezredes által hétfőn végrehajtott heves támadás teljesen megváltoztatta a helyzetet

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Danescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarkokból.

„Grand Hotel“-el szemben, a főposta sarkán.

a főváros északnyugati részén. A nemzeti csapatok nemcsak Madrid erődítményeit foglalták el, hanem behatoltak Madrid belső városrészébe is és olyan állásokat kerítettek kezükbe, amelyeket a kormánycsapatok bevehetetleneknek tartottak. A nemzetiek elérték a nagykörutakat és most már könnyebben fog haladni az előnyomulásuk. Kedden délelőtt a nemzetiek repülői újabb támadást intéztek Madrid ellen.

A sevillai rádió jelentése szerint egy elfogott milicista kielentette, hogy Largo Caballero miniszterelnök ellen Barcelonában legutóbb merényletet kíséreltek meg. Ennek során a miniszterelnök gépkocsija megsérült. A merényletet le tartóztatták. Ugyancsak a sevillai rádió jelenti, hogy az Escorialt a vörös csapatok teljesen kifosztották. A világhírű műkincseket vagy elvitték vagy szétrombolták és a könyvtár is megsemmisültnek tekinthető.

Kedd délután 3 órakor a nemzeti csapatok tüzérése ismét bombázni kezdte a spanyol fővárost. Hogy a bombázás milyen pusztításokat végzett épületekben és emberéletben, arról még nem érkeztek hírek. A nemzetiek főképpen a telefonközpont épületét vették tűz alá, amelyet egy lövedék el is talált.

Tegnap Passajaz közelében tengeri csata folyt le a madridi kormány és a felkelők hajói között. Az ütközet kimeneteléről még hiányznak az értesülések.

Moszkvai jelentés szerint a szoviet titkosrendőrség a kérmekes miatt letartóztatott német állampolgárokat kínzásoknak vetette alá és a német kormány erre való hivatkozással nem hajlandó a kicsikart vallomásokot valódiaknak elfogadni.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további
ára 10 szóig csupán **2 lei.** szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel

az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151.
Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

„Jó pajtás“ és „Nem bánja meg“
neigere levél van a kiadóban.

„Senki asszonya“ jeigére levél van
a kiadóban. 5590

Csinos urifunak melyik uriaszony
adna öt ezer leit kölcsön? Levelet „Prin-
temp“ jeigére a kiadóba kérek.

ALKALMAZÁS

Szakácsnőt, kimondottan kitűnőt,
nosszu éves bizonyítványokkal, azonnali
belépésre keresek. Cím a kiadóban. Je-
lentkezni lehet délután 3-5 óra között. 5593

Mindenes szobalányt azonnali belé-
pésre keresek. Str. Eminescu 17., föld-
szint, batra. 5594

PERFEKT szakácsnő, mie löbbi belépésre
kérlek. Str. Cloșca 7., LL. 5585

150.000 lej készpénz biztosítékkal
rastárnoki vagy ehhez hasonló alkalmat-
ást keres, ki 10 évig volt borkezelő.
„Havi 5000 lej“ jeigére a kiadóba. 5591

RENDES, tisztességes bejárónő felvéte-
lik. Cím a kiadóban. 5598

LAKÁS

Kétszobás, fürdőszobás lakást sürgő-
sen berbevennék. Cimeket, lehetőleg ber-
teszeg feltüntetéseivel a kiadóba kérek.

KIADÓ bútorozott szoba 2 személynek
elátással, december 1-re. Cím a kiadó-
hivatalban. 5587

Kétszobás modern magánházat sürgő-
sen berbevennék. Cimeket ármeget előle-
sel a kiadóba kérek.

Egyszobás udvari lakás mellékhelyi-
ségei. Str. S rotescu 31. kiad. Bő eb-
bet Metianu 18. 5592

VÉTEL ÉS ELADÁS

Ülő-fürdőkádát keresek megvé-
telre. Egy szentületes vagy fürdő-
ad. Str. Oltaz 151/a. Gelert.

Klubgarnitúra 2600, világos háló 5000, fe-
lete könyvszekrény, modern diőebéddő,
csőgarnitúra gyerekeknek, 12 személyes
étkezőszerviz, konyhabutor, 3 részes af-
ric-matrac, ottománok, Singer-gépek
eladók: „Comisio“, Dacia mellett.

TISZTA MOSOTT RONGYOK gépek
tisztítására kisebb tételten keresünk
megvétele. Cím az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 100

Villany-szerelés és azok javítása
Villany-műszerek és azok javítása
Villany-csillárok és azok javítása
Villany-gépek és azok javítása
Villany-szerelési anyagok raktára
NAVRÁDI,
Arad, Str. Metianu. 982

ÖZLETEK

Százezer lei tőkével farsat keresek új-
szerű vállalkozás létesítéséhez. „Bebizo-
nyíthatóan rentabius“ jeli ére a kiadó-
hivatalba. 5586

KÖLÖNFÉLÉK

INGYÉN kapható cca 100 kocsi felőitelt
való idő. Weisz, Str. Col. Paulian 5;
Kisszentmiklós. 5576

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, NOVEMBER 18.

Bucuresti 6.30: Ritmikus torna, rádió-
hírek, reggeli gramofonhangverseny,
háztartási és gyógyászati tanácsok.
13.00: Időjelzés, kulturális hírek, sport
vizállás. 13.15: Déli hangverseny.
14.10: Időjelzés, időjárás, tőzsde, hí-
rek. 14.30: Gramofonlemez. 15:
Utolsó hírek, tőzsde 18.00: Könnyű
zene. 18.30: Lett zene. 19.00: Időjel-
zés. 19.03: A rádiózenekar hangver-
senye. énekszámmal. 20.00: Rádió-
egyetem. 20.20: Olasz aktualitások.
20.35: Verdi: „Aida“, opera 4 fel-
vonásban. A felvonásokközben: I:
Könyvszemle. II: Sport. III: Hírek.
23.45: Hírek a külföld számára fran-
cia és német nyelven. 23.55: Utolsó
hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hang-
lemezek 8.20: Étrend. 11.00: Hírek.
11.20: A fehér indiánok. (Felolvasás)
11.45: A deákutói vármegye. (Felol-
vasás.) 13.00: Déli harangszó. 13.05:
Hanglemezek Közben kb. 13.30: Hí-
rek. 2.20: Időjelzés. 2.30: Szimoni-
kus Zenekar. 3.40: Hírek, étrend.
5.15: Időjelzés, hírek. 6.00: Ala-
dár cimbalmozik. 7.00: Kurina Simi
és cigányzenekara 7.50: A Nyírség.
8.20: Rigó Mada énekel. 8.50: Lap-
zártá. Vidám esemény. 9.20: Opera-
házi zenekar. 10.40: Hírek. 11.00:
Külgügyi negyedóra. 11.15: Táncleme-
zek. 12.00: Hírek francia és olasz
nyelven. 11.05: Szalonzenekar. Éjjel
13.05: Hírek.

Budapest II. 7.20—7.45: Olasz nyelvok-
tatás. 7.55—8.15: Cigányzenekar.
8.50—9.45: Hanglemezek 9.50—10.10
Hírek.

Belgrád. 2.15: Gramofon. 7.00: M. Bi-
nicki énekel. 8.50: Népdalok. 10.30:
Gramofon 11.20: Vonósnégyes
Pozsony. 12.05: Katonazene. 13.15: Gra-
mofon. 2.40: Gramofon. 6.15: Ifjúsági
óra. 7.00: Magyar adás. zongorahang-
verseny 8.00: Delibes Coppeliája át-
doigozásában.

Milano. 13.15: Gramofon. 13.40: Hang-
versenytrió. 6.15: N. Maissa zongor-
művész hangversenye. 8.00: Szó-
rakoztató zene. 9.40: Luigi Bonelli
hangjátéka. 10.05: Szimfonikus hang-
verseny. 12.15: Táncczene

Bécs. 8.25: Gramofon. 12.25: Asszo-
nyok órája. 13.00: Déli hangverseny.

3.00: Paul Bendel énekel gramofon-
lemezek. 5.05: Gramofonhangver-
seny. 8.25: Puccini: „Bohémélet“ c.
operájának közvetítése. 10.55: Szó-
rakoztató zene. 11.20: Hangverseny.
12.45: Jazz.

Deutschlandsender. 12.30: Brahms: Kan-
táté, Nénia. 13.00: Szórakoztató zene
5.00: Szórakoztató zene. 7.00: Liszt:
Dante szonáta. 7.30: Lemezek. 9.00:
Nagy rádiózenekar. 11.30: Bach: C-
moll sassacaglia orgonán. 12.00: Le-
mezek.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 19.

Bucuresti 6.30: Ritmikus torna, rádió-
hírek, reggeli gramofonhangverseny,
háztartási és gyógyászati tanácsok.
13: Időjelzés, kulturális hírek, sport,
vizállás. 13.15: Déli hangverseny.
14.10: Időjelzés, időjárás, tőzsde, hí-
rek. 14.30: Gramofonlemez. 15:
Utolsó hírek. 16.45: Gyermekek órá-
ja. Hangjáték zenével. 18.00: A Sibi-
ceanu zenekar hangversenye. 19.00:
Időjelzés, időjárás, aktualitások.
19.10: A hangverseny folytatása.
19.55: Rádióegyetem. 21.15: Kamara
zene. 20.55: A filharmonikusok szim-
fonikus hangversenye. Közben 22.15:
Hírek. 23.30: Szórakoztató zene.
23.45: Hírek a külföldre. 23.55: Hí-
rek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hang-
lemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek.
11.20: Amerika nemzeti parkjai. (Fel-
olvasás.) 11.45: A rádium szerepe a
gyógyításban. (Felolvasás.) 13: Déli
harangszó. 13.05: Paul Tibor klari-
nétozik és Ligeti Dezső énekel Köz-
ben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos
időjelzés. 14.30: Cigányzenekar.
15.40: Hírek, étrend. 17.15: Kellemes
gyermekszobák. 17.45: Pontos időjel-
zés, hírek. 18: Földmívelésügyi rá-
dióelőadásorozat. 18.30: Hangleme-
zek. 19.15: Tót vagy szlovák: Szik-
lay László dr. előadása. 19.45: A rá-
dió szalonzenekara. 20.50: Hangjáték
előadás a stúdióban. 22.30: Hírek.
22.50: Közvetítés a Pátria kávéház-
ból. 23.35: Az Operaház tagjaiból ala-
kult zenekar. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18—18.25: Pestmegye Bu-
da visszafoglalása után. 18.30—19:
Matróruhás művészek. 19.15—19.40:
Wagner hanglemezek. 19.50—20.20:
Angol nyelvoktatás. 21.05—21.45:
Thomán Mária hegedül (zongorakísé-
rettel.) 21.50—22.05: Hírek. 22.10—
23.10: Szalonötös.